

ხალგაზრდა ვეროელი

შაბათი
11
აგვისტო
№ 85 (11571)
1990

ქვეყნის
1921 წლიდან

ახალგაზრდული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

ფასი 8 კაპ.

სინდისის კარნახით

საქვოა, ვინც შემოგვედოს, რომ თუნდაც ერთი ბავშვის გაზრდა ადვილი საქმე არ არის. მაგრამ თუ ბავშვი ექვსია და თანაც სხვისი? რა ვუწოდოთ ისეთ ადამიანს — გმირი? მაგრამ თბილისელმა იზოლდა ფაჩულიამ ასეთი ნაბიჯი სახელისათვის კი არ გადადგა, არამედ სინდისისა და აღამიანობის კარნახით. ექვსი პატარა — ხუთი გოგონა და ერთი ბიჭუნა აიყვანა მან გასაზრდელად. ისინი წამოიყვანა ბელორუსიდან, სადაც ბედმა მიიყვანა.

სალამოთი ვურეკავ ფაჩულიას ბინაში. ბავშვის ზამთრის პიკასუბა: „დედა სამუშაოზე, შინ მხოლოდ ბებიას“. მიუხედავად იმისა, რომ გვიან იყო, იზოლდა, თურმე, მუშაობს. რას იზამ, ოჯახი დიდა, ზეგანაკეთური შრომაც უწევს... — ჩემი ბავშვები, გარდა უფროსისა, — გვეუბნება ი. ფაჩულია, ქართულ სკოლაში დადიან, მოსურვეს ჩემი გვარის ტარება.

— პატივცემული იზოლდა, თქვენ ხომ ძალიან შიშვე ტვირთი იყავით, მით უმეტეს, რომ ოჯახში მხოლოდ ორნი ხართ — თქვენ და დედათქვენი. — ცხოვრებაში არის წუთები, როცა პირადი უკანა პლანზე დგება, როცა სხვაგვარად მოქცევა უბრალოდ არ შეგიძლია... მოდით ბავშვთა სახლში, ჩახედეთ თვალებში ბავშვებს, და ამოდ ელით რომ პატარების ბავშვურ გამოხედვას დაინახავთ. მათი სერიოზული და მწუხარე სახეების შემხედვარე ყოველგვარ გაჭირვებას აიტანთ, თორღ მათ დაუბრუნოთ ბავშვობა.

— რამდენადაც ვიცი, თქვენ ხეცვალაობით რეპუბლიკის ვაჭრობის სამინისტროს გამოთვლითი ცენტრის ოპერატორი ბრძანდებით და თქვენი ხელფასი თვეში 250-300 მანეთს არ აღემატება. შაბათით, მაგრამ როგორ გაგაქვთ თავი?

— თავდაპირველად გამიჭირდა, ხელფასიც ნაკლები მქონდა. მაგრამ ქვეყნად კეთილ აღამიანს რა გამოიღვებს. და პირველმა გამოგვიწვინა დახმარების ხელი საგარეო რაიონის კოოპერატივმა „პატარაქულმა“. იგი ყოველთვიურად 200 მანეთს გვიხდის თავისი მოგებდან. ეს დიდი შემწეობაა. კოოპერატივის ხელმძღვანელი, თბილისელი კონსტანტინე ელერდაშვილი მზად არის ყოველთვის გაგვიწიოს დახმარება. გლდანის რაიონისკომის თავმჯდომარის ვ. კეკელიძის ხელშეწყობით ჩვენ გამოგვეყვო ოთხთვიანი ბინა, სადაც უკვე გადავედით ერთ-ოთხთვიანი ბინიდან და ვეშადავით ახალმოსახლეობის გადასახდელად. ავეჯის შექმნაშიც დავეხმარნენ, ხოლო რუსთაველის სახელობის თეატრის მსახიობმა ზინაიდა კვერენჩილაძემ პიანინო გვიჩუქა.

მე შევხვდი კოოპერატივ „პატარაქულს“ თავმჯდომარეს კონსტანტინე ელერდაშვილს. აღამიანები უნდა ეხმარებოდნენ ერთმანეთს, — თქვა მან. — ჩვენი კოოპერატივის თოთხმეტევე მუშაკმა, ესენი კი ძირითადად პენსიონერები არიან, გულთან ახლოს მიიტანეს ფაჩულიას ოჯახის

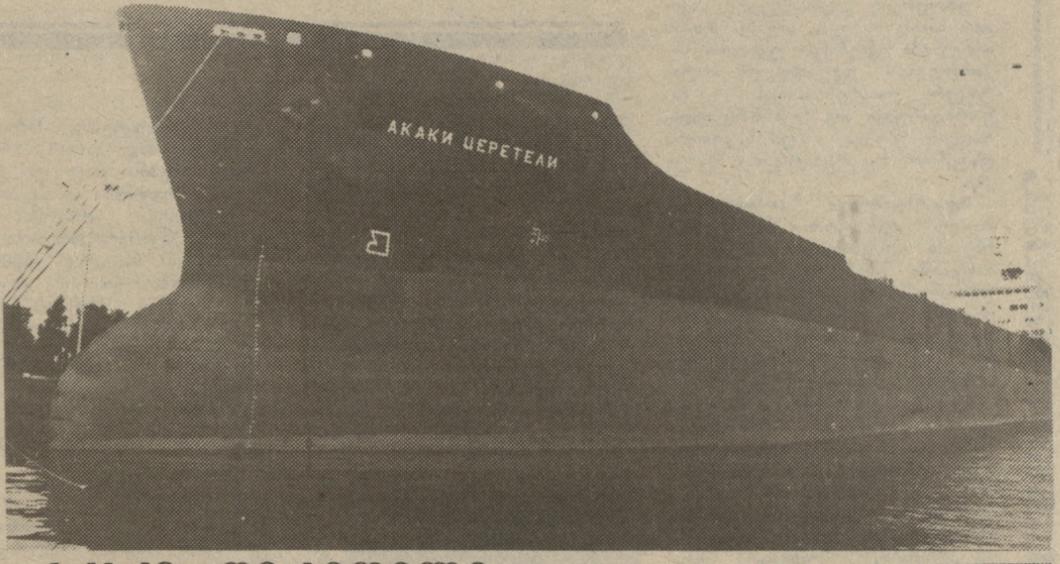
გაჭირვება და დახმარების შესახებ გადაწყვეტილება ერთსულოვნად მიიღეს. წელიწადზე მეტია, არსებობს ეს კოოპერატივი, მაგრამ მისი საქმეები და სოციალური პრობლემებისადმი დამოკიდებულება უკვე კარგად არის ცნობილი. საკმარისია ითქვას, რომ, კოოპერატივი, რომლის განვარტებამაც 60 პეტარი მიწა და აქვს ორი ფერმა, სადაც 70 სული მსხვილფეხა რქიანი პირტყვი და 170 ღორი ჰყავთ, არა მარტო აწარმოებს პროდუქციას და ყიდის მას 15 პროცენტით უფრო იაფად, ვიდრე ბაზარშია, არამედ სახელმწიფოსაც აბარებს ხორცს, მალე აქ აპირებენ შექმნან მეორეული რესურსების გადამამუშავებელი საკვები საამქრო. უკვე დადეს ხელშეკრულება ადგილობრივ მეცხვარეობის მეურნეობასთან და სასოფლო-სამეურნეო რადიოლოგიის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტთან ერთობლივ სამუშაოთა განსახორციელებლად. ამ იდეის ხორცშესხმა შესაძლებლობას მისცემს მათ, გადაამუშაონ რაიონის მთელი სასოფლო-სამეურნეო ნარჩენები.

რაც შეეხება სოციალურ პრობლემებს, ამ მოკლე ვადაში ბევრი რამ შეიქმნა. არცთუ ისე დიდი ხნის წინათ, მაგალითად, კოოპერატივმა გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ საშუალებით, მოუწოდა რესპუბლიკის კოოპერატივების ყველა მუშაკს, დახმარება გაეწვიონ ბავშვებს, იზრუნონ მათს აწყობა და მომავალზე განსაკუთრებით იმათ, ვინც უკვე დამოუკიდებელი ცხოვრების ზღურბლზე დგას.

თვითონ ელერდაშვილი, საგარეო რაიონისკომის თავმჯდომარის გივი საბაშვილის, ადგილობრივი დემოკრატიული საზოგადოებისა და სახალხო ფრონტის ხელმძღვანელების თამაზ ცხვირიაშვილისა და ალექსი არაბულის მხარდაჭერით, მიიღწია იმას, რომ სოფელ კრასნოგორსკში და სავარჯის მეფრინველეობის ფაბრიკის ტერიტორიაზე გამოეყოთ რამდენიმე სახლი და ბინა საქართველოს ბავშვთა სახლების აღსაზრდელებისათვის. მათ არც სამუშაოს შოვნა გაუჭირდებოთ: ყმაწვილებს სამუშაოს მისცემენ სავარჯის ორგანიზაციები, პატარაქულის საბჭოთა მეურნეობა. ბავშვთა სახლების აღზრდილი ქალიშვილებისა და ჰაბუკებისათვის ბინების ასაშენებლად მზად არის თბილისის სამგორის რაიონი. სავარჯიელები მზად არიან გამოეყონ ამისათვის მიწის ნაკვეთი.

პატარაქულელთა მაგალითი შემწეველი არ დარჩენილა. მას გამოეხმარნენ, კერძოდ, კოოპერატივები „არაგვი“ და „ანოდი“. ისინი კონკრეტულ დახმარებას უწევენ ფაჩულიას ოჯახს. ამბობენ, გაუწოდენ დახმარების ხელი ახლობელს — და ბედნიერი იქნებიან. არის ღირებულებანი, რომლებიც მატერიალურ დოვლათზე მალა დგას. მათი სახელი სიკეთე და გულმოდგინეობაა.

ნადირ ახაბალოვი,
ხაქინფორმის კორ.

„აკაკი ნერეთელი“

მინარის ნავსადგურში

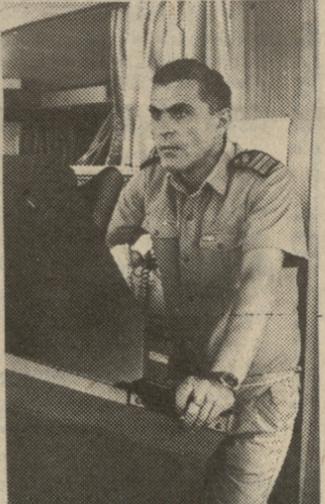
ბათუში ჩამოვიდა ქართული საზღვაო სანაოსნოს ახალი თბომავალი „აკაკი წერეთელი“.

— ჩვენი გემი, — თქვა შორეული ნაოსნობის კაპიტანმა, ბათუმელმა ვახტანგ თავბერიძემ, — გათვალისწინებულია ნაყარი ტვირთის გადასაზიდად. „აკაკი წერეთელი“ ახლა ჩვენს სანაოსნოში ყველაზე უდიდესი გემია. მისი სიგრძე აღემატება 193 მეტრს, სიგანე — 26 მეტრს. ძრავის სიმძლავრე შეადგენს 12 ათას ცხენისძალას.

ს, ტვირთამწეობა — დაახლოებით 35 ათას ტონას.

თბომავალი გამოირჩევა ავტომატიზაციის მაღალი დონით და შესანიშნავი სანაოსნო თვისებებით.

ხარათუბა: 1. თბომავალი „აკაკი წერეთელი“ ბათუმში; 2. ახალი თბომავლის კაპიტანი ვახტანგ თავბერიძე.

ანტონ ჩანტლაძის ფოტო
(ხაქინფორმის ფოტოკორნიკი)

ნაფერული ალანტოპი, დაპარგულ პოიქიპლი

ხუთშაბათს,
9 აგვისტოს მთელმა
საპარტველომ
უაანასანელ გზაზე
გააცილა გატონი რეზო
თაბუაშვილი.
მასალაში იხილეთ

მე-4 გვ.

საპარტველო
მე-4 გვ.
ბიბლიოთეკა

თითქმის ნახევარი წელი გაივლია მას შემდეგ, რაც მიღებულ იქნა საკანონმდებლო საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების გადასახდების შესახებ გადაწყვეტილება. ერთადერთი იყო — მომავალი არჩევნები მრავალპარტიულობის პრინციპით ჩატარებულიყო. პოლიტიკურმა ორგანიზაციამ „დას“-მა („დემოკრატიული არჩევნები საქართველოსათვის“) საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების ახალ კანონპროექტზე მუშაობა მარტშივე დაიწყო. მუშაობის პროცესში მასთან აქტიურად თანამშრომლობდნენ ლიბერალ-დემოკრატიული ეროვნული პარტია, საქართველოს რესპუბლიკურ-დემოკრატიული პარტია, საქართველოს მშენებელი პარტია და საქართველოს სახალხო ფრონტი. ორსამ თვეში უზარმაზარი წინსვარი სამუშაო შესრულდა — შესწავლილ იქნა პრაქტიკულად ყველა ქვეყნის საარჩევნო სისტემა.

უმთავრესი გადასაწყვეტი საკითხი მინც ის იყო, თუ რა ტიპის არჩევნები იქნებოდა უკეთესი საქართველოს დღევანდელი პოლიტიკური ვითარებისათვის — მავალი რაღაცეა თუ პროპორციული, რადგან ორივეს აქვს საკუთარი დადებითი და უარყოფითი მხარეები.

მავალი რაღაცეა არჩევნების მთელი ტერიტორია იყოფა საარჩევნო ოლქებად და თითოეულ მათგანში ამომრჩევლების ხმათა უმრავლესობით აირჩევა დეპუტატი ამ ოლქში წარდგენილ კანდიდატებში. ამ სისტემის უმთავრესი ნაკლი ისაა, რომ ხდება ამომრჩეველთა ხმების კარგვა — ვთქვათ, თუ დეპუტატი აირჩა საერთო ხმების 55 პროცენტით, მაშინ მთლიანად უგულებელყოფილი დანარჩენი 45 პროცენტის ხმა.

ამ მხრივ, იდეალურია პროპორციული საარჩევნო სისტემის ის ვარიანტი, როდესაც ოლქები საერთოდ არ არის და ამომრჩევლები ხმას აძლევენ არა კანდიდატებს, არამედ პოლიტიკურ ორგანიზაციებს, რომელთა საარჩევნო სიები და პროგრამები წინასწარ ქვეყნდება. პარტია პარლამენტში ადგილებს მიღებული ხმების პროპორციულად ღებულობს — მეტი ამომრჩეველი გიქერს მხარს, შესაბამისად მეტი გყავს დეპუტატიც. ამ დროს დაკარგული ხმების რაოდენობა მინიმალურია.

თუმცა, უნდა ითქვას, რომ ამ სისტემასაც აქვს მცირედი ნაკლი, — ამომრჩევლებს უკვე აღარ ყავთ „საკუთარი“ დეპუტატი. მაგალითისთვის ვიყვიტო, რომ საქართველოს დემოკრატიულ რეს-

პუბლიკაში 1918 წლის არჩევნები წმინდა პროპორციული იყო, ხოლო საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს წლებანდელი მარტის გადასახდელი არჩევნები კი — მავალი რაღაცეა იქნებოდა.

არსებობს ეგრეთ წოდებული **შერეული სისტემა**, რომლებშიც ცდილობენ მავალი რაღაცის და პროპორციული დადებითი მხარეები შეუხამონ ერთმანეთს. ოფიციალური ხელისუფლების და ოპოზიციური პოლიტიკური ორგანიზაციების წინასწარი შეთანხმებით გადაწყდა, არჩევნები სწორედ **შერეული სისტემით** ჩატარებულიყო — დეპუტატების ნაწილი არჩეულიყო მავალი რაღაცით, ნაწილი კი პროპორციული.

ასეთი ფორმულირებით იქნა მიღებული საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს 20 ივნისის სესიის დადგენილება. სესიის შემდეგ ჩამოყალიბებულმა კომისიამ, რომლის შემადგენლობაში შევიდნენ ოფიციალური ხელისუფლების და ოპოზიციური პოლიტიკური ორგანიზაციების წარმომადგენლები, საფუძვლად „დას“-ის მომხადებელი კანონპროექტი აიღო და მუშაობა დაიწყო მის დახვეწაზე. მუშავდებოდა ერთადერთი ვარიანტიც. იგი 12 ივლისისთვის უკვე მზად იყო. კანონპროექტის უდიდესი ნაწილი სრული თანხმობით იქნა მიღებული. რამდენიმე მუხლი კი, რომლებსაც კომისიის წევრთა უმცირესობა არ დაეთანხმა, ალტერნატიული წინადადების სახით უნდა გამოქვეყნებულიყო.

კანონპროექტით დეპუტატობის კანდიდატთა წარდგენის უფლება მიეცათ პოლიტიკურ ორგანიზაციებს. დამოუკიდებელი კანდიდატები კი მხოლოდ იმ შემთხვევაში დასახელდებიან, თუ საარჩევნო ოლქის 500 ამომრჩევლის მხარდაჭერა ექნებათ. პარტიული და დამოუკიდებელი კანდიდატები თანასწორ პირობებში არიან.

კანონპროექტის მთავარი უპირატესობა ისაა, რომ 100 დეპუტატი აირჩევა პარტიული სი-

ებით — ესე იგი, ყველა პარტიას, რომელიც ამომრჩეველთა ხმების 3 პროცენტზე მეტს მიიღებს, ეყოლება თავისი წარმომადგენლები უზენაეს საბჭოში.

ამავე დროს, 101 დეპუტატი აირჩევა ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში, ისე რომ ყოველი ადამიანს ერთი ხმა უნდა ჰქონდეს. ამომრჩევლები წარმოდგენილი იყოს ერთი დეპუტატი მინც.

ამრიგად, ამ კანონპროექტში გავალისწინებულია ორივე საარჩევნო სისტემის დადებითი მხარეები — წარმოდგენილია პოლიტიკური ორგანიზაციებიც და

ენატი საბჭოს პრეზიდიუმის მიერ წარმოდგენილი. რას წარმოადგენს ეს პროექტი? პირველი პრაქტიკულად იგივე კანონია, რითაც უნდა არჩეულიყო უზენაესი საბჭოს წლებანდელი მარტის გადასახდელი არჩევნებში. ძირითადი განსხვავება დეპუტატობის კანდიდატთა დასახელების წესშია — ამჯერად მხოლოდ პოლიტიკური ორგანიზაციებსა და ამომრჩეველთა ჯგუფებს აქვთ ამის უფლება. შეიგანსებით, რამდენი უზენაესი საბჭოს წარმომადგენელი იქნება, რამდენი უზენაესი საბჭოს წარმომადგენელი იქნება, რამდენი უზენაესი საბჭოს წარმომადგენელი იქნება, რამდენი უზენაესი საბჭოს წარმომადგენელი იქნება...

რაც შეეხება მესამე პროექტს, რომელსაც საფუძვლად მავალი რაღაცეა და პროპორციული სისტემა უდევს. მის მიხედვით უკვე მრავალმანდატიან ოლქებში უნდა მოხდეს კენჭისყრა — ესე იგი, ერთი მავალი რაღაცეა რამდენიმე დეპუტატი უნდა აირჩეს. „დას“-ის ექსპერტების აზრით,

მა მაგიდად მოაწყოს საპროტესტო მიტინგი კანონპროექტის გამოქვეყნებისა და სესიის სასწრაფოდ მოწვევის მოთხოვნით, ხოლო 26 ივლისს, წმიდა ილია მართლის საზოგადოებამ დაიწყო რეინგვის ბლოკირება სამტრედიაში...

და აი, ახლა, როგორც იქნა, დაითქვა სესიის მოწვევის თარიღი, რესპუბლიკურ პრესაში გამოქვეყნდა უზენაესი საბჭოს არჩევნების სამი კანონპროექტი, ერთი — რიგით მეორე — კომისიის ერთობლივი მუშაობის ნაყოფი, ორი — რიგით პირველი და მესამე — საქართველოს სსრ უ-

არჩევნობის პრინციპის მიუხედავად, პროექტს მინც გააჩნია არსებითი ნაკლოვანებები.

მხოლოდ ორივე მათგანს შეეხებოდა: კანონპროექტიდან არ ჩანს, რამდენი საარჩევნო ოლქი უნდა შექმნას და რამდენი დეპუტატი უნდა აირჩეს თითოეულში — ყოველთავე ეს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ უნდა განსაზღვროს, მას კი ამ ურთულესი პრინციპის გადამსაწყვეტად გამოყოფილი დრო — ხუთი დღე — შეიძლება არც ეყოს. დიდია იმის ალბათობაც, რომ ამ საკითხზე კომისიაში, რომლის წევრები სხვადასხვა პოლიტიკური ორგანიზაციების წარმომადგენლები იქნებიან, საერთოდ ვერ მოხდეს შეთანხმება, ვინაიდან არჩევნების შედეგები ოლქში დიდადაა დამოკიდებული მასში მანდატების რაოდენობაზე და შესაძლოა კიდევ ერთი არჩევნები გაიწიროს გადასადებად ან ჩასაშლელად.

ამ კანონპროექტით აშკარად არათანაბარ მდგომარეობაში არიან პარტიების მიერ წარდგენილი და დამოუკიდებელი კანდიდატები. ჯერ ერთი, ვერც ერთი საარჩევნო ოლქიდან, იქნება ის ორმანდატიანი თუ ათმანდატიანი, ვერ აირჩევა ერთზე მეტი დამოუკიდებელი კანდიდატი. მეორეც, იმ ოლქში, სადაც მანდატთა რაოდენობა მცირეა — ვთქვათ, ორი, დამოუკიდებელი კანდიდატი შეიძლება აირჩეს არჩევნებში მონაწილეთა 20 პროცენტის მიერ, ამ დროს კი ერთი მანდატის წილად 50 პროცენტი მოდის. ხოლო იმ ოლქში, სადაც მანდატების რიცხვი დიდია, ვთქვათ, ათი, ერთი მანდატის წილად ხმათა 10 პროცენტი მოდის, კანონპროექტით კი დამოუკიდებელ კანდიდატს ასარჩევად ორჯერ მეტი ხმა სჭირდება. ცხადია, პირველ შემთხვევაში იგი აშკარად პრივილეგირებული მდგომარეობაშია. მეორეში კი დისკრიმინირებული, ხოლო პარტიების კანდიდატები პირველ შემთხვევაში დისკრიმინირებულნი არიან, მეორეში კი პრივილეგირებულნი...

ამ სამი კანონპროექტის ბელზე ჯერჯერობით რაიმეს თქმა ძნელია — მიმდინარეობს დაძაბული კონსულტაციები ხელისუფლებასა და პოლიტიკურ ორგანიზაციებს შორის. გარკვეული როლი საზოგადოებრივ აზრსაც შეუძლია ითამაშოს.

17 აგვისტომდე კი ძალზე ცოტა დროა დარჩენილი...

დავით ალელიშვილი,
„დას“-ის პრეცედენტის წევრი.

მანანა ხალაიძე,
„დას“-ის თავმჯდომარის მოადგილე.

ორიოდა სიყვავილი საქართველოს უზენაესი საბჭოს არჩევნების სამ კანონპროექტზე

გოდიათ შემოაბრუნოთ საქართველოს დუხჭირი ბედის ბორბალი. თუმცა, ვთქვათ მართალი, არც ისე უბრალო ამბავი იქნება ბევრი თქვენგანისათვის, რომ ზურგი აქციოს საბჭოურ-კომუნისტურ კანონპროექტებს. რა დასამალია, და ბევრს ეშინია, ვაი თუ ეს ყველაფერი, რაც ახლა ხდება, დროებითია და ხვალ თუ ზეგ ისევ დაქვერები და დახვერებები დაიწყოს. განა არ ვიცით, რომ საქართველოს კომუნისტთა 400 ათას კაციანი არმიის უმეტესობა სწორედ ამიტომ არ გამოდის პარტიიდან? კი, ძნელია ამოიგდო გულიდან შინში, რომელიც ორასწლიანმა მონობამ ჩააბუდა შიგ. 17 აგვისტოს დეპუტატებო, ვაკაცობა გმართებთ, რომ ღირსეულ ხალხს დაარჩეთ ერთი მესხელებში და რომ თქვენი გვარებით ამაყობდნენ თქვენი შვილთა შვილები. დაე, გაგამხნეოთ იმ აზრმა,

რომ თქვენ კაცობის მაგალითი უნდა მისცით იმათ, ვინც შემდეგ უნდა მოვიდეს საქართველოს ნამდვილ პარლამენტში. იმ დეპუტატებს შესაძლოა თავის გაწირვაც მოუხდეთ, რადგან მათ აუცილებლად შესთავაზებენ ახალ სამოკავშირეო ხელშეკრულებას, ხოლო იმპერიას არ უყვარს, როცა უარს ამბობენ მის მიერ შემთავაზებულზე. მეგობრებო, 17 აგვისტოს დეპუტატებო, შეიძლება ზოგ თქვენგანს სულმოკლეობამ უკარნახოს, მოდი, სულაც არ მივალ, ვითომ არ ვიცოდი, რომ დიდი ამბავი ხდება, სესია ვის არ გაუცდენიაო. არა და არა, მეგობრებო! არ არსებობს საპატრო მიზეზი ამ სესიის ვადკენისა, არც ავადყოფობა, არც ქორწილი, არც ქელები, არც მივლინება, არც უცხოური „პაუზი“ და არც ვასტროლოგები. ყველანი იქ უნდა იყოს 17 აგვისტოს, სადაც თქვენი ქვეყნის ბედი წყდება. ხოლო, თუ მართლაც რაღაც ისეთი შეგემთხვებათ, რომ ვერ

ესწრებით სესიას, მაშინ იქ აუცილებლად ხმა მინც უნდა მივიდეს თქვენი. მეგობრებო, 17 აგვისტოს დეპუტატებო, კანონპროექტს, რომლის მხარდასაძირკვლავაც მოგიწოდებთ, ქება-დიდება არა სჭირდება. ყოველი ქართველი და საქართველოსადმი კეთილად განწყობილი ნებისმიერი მოქალაქე მიხვება, თუ რამდენად უკეთესია ის კანონპროექტი, რომელიც საზოგადოებრივ-პოლიტიკურმა ორგანიზაციებმა წარმოადგინეს და გაზეთ „კომუნისტი“ 1 აგვისტოს ნომერში რიგით მეორეა დაბეჭდილი. და ბოლოს — მხოლოდ ერთს ვიტყვი, მრავალსმთქმელია თვით სამი სიტყვა „საქართველოს უზენაესი საბჭო“. „საქართველოს“, რომ „სსრ“ ჩამოსცილებდა, მარტო ამან შეიძლება სინარელობა ავტორის კაცი. საქართველოს გაუმარჯოს მავ „სსრ“-ს გარეშე!

გურამ პაპრიაშვილი

ღია ფერილი 17 აგვისტოს დეპუტატებს

მეგობრებო! განგებინ ნებით, სწორედ ასეთი სახელით დარჩებით თქვენი საქართველოს დიდ ისტორიაში. „აბა, 17 აგვისტოს დეპუტატებზე რას მეტყვიო“ — კითხვას, მაგალითად, ოცდამეხუთე საუკუნეში საქართველოს ისტორიის მასწავლებელი მოსწავლეს. და მთლად თქვენზეა დამოკიდებული, თუ როგორ მოგისხენიებთ თქვენივე შორეული შთამომავალი. რას იტყვის ის ყმაწვილი? 17 აგვისტოს დეპუტატებმა მონურად წახარეს კისერი და საბჭოურ-კომუნისტურ კანონპროექტს მისცეს ხმაო? თუ ხოტბას შეგასხამთ, მათ ჩაუყარეს საფუძველი საქართვე-

შეხვედრა უპირობის კოეფიციენტს

ამას წინათ შედგა საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წარმომადგენლების შეხვედრა საქართველოს სსრ სახელმწიფო უშიშროების კომიტეტის ხელმძღვანელობასთან. მწკავე, მაგრამ კონკრეტული დისკუსიის პირობებში

განხილულ იქნა სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის დანიშნულების, საკავშირო დიქტატისაგან მისი გათავისუფლების, უშიშროების კომიტეტის დედოფოლოგიაციისა და დეპარტიზაციის, სუვერენულ საქართველოში დახვედრისა და

კონტრდაზვერვის სამსახურის ფუნქციონირების, 30-იან წლებში რეპრესირებულთა საერთო სამართლების გამოვლენის საკითხები. საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტიის წარმომადგენლებმა ასაუბრეს ანტიკონსტიტუციური ქმედებთა თავიდან აცილების საქმეში პროფლოქტიკის გადამსაწყვეტ როლზე და მიუღებლად

მიიჩინეს გარკვეულ დრომდე განზრახ უმოქმედობით წახალისებული კანონსაწინააღმდეგო ქმედებთა აღკვეთის მეთოდი. დაკმაყოფილებულ იქნა საქართველოს სსრ ცენტრალური კომიტეტის თხოვნა გაცნობის მისი წარმომადგენლები სახელმწიფო უშიშროების არქივის დოკუმენტებს 50-იანი წლების დასაწყისამდე მოქმედი

საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტიის არალეგალური ცენტრალური კომიტეტის საქმიანობის შესასწავლად.

საპარტიო სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პრეზიუმი.

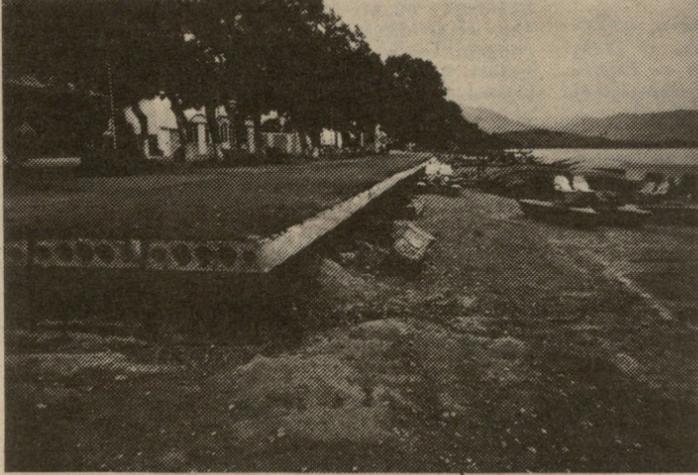

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მედიის ცენტრი

სოს!

დავიბრუნოთ... ლისის ტბა!

შეიძლება გაზეთში დაბეჭდილ ფოტოზე წარწერა ვერ ამოიკითხოთ, ამიტომაც ამთავითვე გეტყვით, რომ სასარბლოზე აჭერია: „ქვევიდან ასეა აკრძალულია: ჯარიმა 10 მანეთი“. მაგრამ ახლა სასარბლოზე ბავშვები ქვევიდანაც აღიან, გვერდებიდანაც და მათს მშობლებს არაფერს აჯარიმებს, რადგანაც ამ სათამაშო დახადგარმა (თუკი შეიძლება მას ასე ვუწოდოთ) უკვე ერთი წელია დაკარგა.

თავის ფუნქცია. ლისის ტბის დონე უკვე რამდენიმე მეტრით დაიწია და სასარბლოდან ბავშვები ახლა წყლის ნაცვლად კვიშაში ხტებიან...

ალბათ მიხვდით, საუბარი გვექნება ლისის ტბის ტურისტულ-გაზაფხანსა და ბავშვების ტბის პრობლემაზე. ამ პრობლემაზე ყველაზე მეტად თვით ბანაკის თანამშრომლები შეაწყუბა. მათ ბევრ ორგანიზაციას მიმართეს და მათგან ყველაზე ბოლო იყო საქველმოქმედო ასოციაცია „ალორძინება“, მაგრამ ამ უკანასკნელს მიმართეს უკვე კოლექტიური თხოვნით: თქვენი მფარველობის ქვეშ მიგვიღეთ.

რამდენად ხელსაყრელია ამ ტურისტული ბანაკისთვის „ალორძინების“ მფარველობაში შესვლა და რამ გამოიწვია მათი ასეთი უკიდურესი ნაბიჯი? — აი, საკითხები,

რომლებზეც ამჯერად ვისაუბრებთ. თამაზ ხვედელიძე პარტიზანთა სახელობის ლისის ტბის ტურისტული ბანაკის გამგის მოვლეობის შემსრულებელი და შრომითი კოლექტივის საბჭოს თავმჯდომარეა. იგი მას შემდეგ ხელმძღვანელობს აქაურბასს, რაც შრომითი კოლექტივის მოთხოვნით ადრინდელი გამგე სამსახურიდან გაათავისუფლეს. მას შემდეგ აქ ბევრი რამ სასიკეთოდ შეიცვალა, ბევრი რამის დაერქვა თავისი სახელი და ნებით თუ უნებლიედ დაფარულ პრობლემებსაც ფარდა ახსნა.

უპირველესი და უმთავრესი ამ პრობლემათაგან ისაა, რომ ლისის ტბის დაშრობის საფრთხე ემუქრება. შეიძლება ბევრმა არ იცის, საბალახო ღორბულებში შედის აგრეთვე გასასხდელი (იხილეთ ფოტო), სკამები და სხვა ასეთი მოწყობილობები, რომელთა ფასიც არაფრით არ შეესაბამება თავად მათ. მაგალითად, ფოტოზე ნაჩვენებია გასასხდელის ღორბულები 2500 მანეთი. (ჩვენი აზრით, 250 მანეთიც არ ღირს...) ხოლო ზონტანი სკამები, თითო, 4900 მანეთი დასჯდომიათ...

ეკონომიკურად ბანაკი მოგებაზე დაგეგმილი, მაგრამ გასული წელი 80 ათასი მანეთის ზარალით დაამთავრეს (საერთოდაც, ზარალიანია). ზარალის მიზეზი, ზემოთხსენებულ ფაქტებთან ერთად, კადრების სიჭარბეც იყო. ამიტომაც უკანასკნელ ხანს მნიშვნელოვნად შეამცირეს მომსახურე პერ-

რომ ეს ტბა მხოლოდ გრუხტის წყლებით იყვებოდა და მასში მდინარე ან ნაკადული არ ჩაედინება. ტბის შემოგარენში უკანასკნელ ხანს ნებადართული თუ ნებადართული აგარაკები მომრავლდა. შესაბამისად მომრავლდა კაბურღილებიც და ცხადია, ტბაში წყალიც ამ მოვლენების პირდაპირ-პრობორციულად იკლებს.

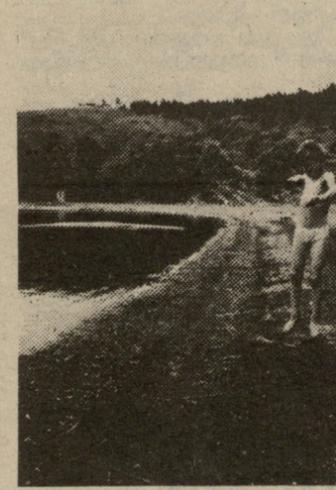
ვინ უნდა შეიწყუბოს ამაზე თავი? რესპუბლიკის ტურისტულმა საბჭომ, ვისიაც ტურისტული ბანაკი თუ „მონკავშირმა“, ვისაც ტბა ეკუთვნის?... როგორც ხედავთ, სწორედ ისეა, როგორც ბავშვი ორი ძიძის ხელში, ამავე დროს, კარგახანია არსებობს დღემდე გაუნუხორციელებელი პროექტი, რომლითაც ერთმანეთს უნდა დაუკავშირდეს ლისის ტბა და მის ზემოთ მდებარე ე. წ. „მარილიანი ტბა“. პროექტის მიხედვით, ლისის

ტბაში წყლის კლების შემთხვევაში იგი მარილიანი ტბად უნდა შეაგონ. შეიძლება უკეთესი ვარიანტის მოძებნაც, მაგრამ, საშუაზაროდ, ჩვენთან პროექტები დიდხანს რჩება ხოლმე ქაღალდზე.

ლისის ტბის ტურისტული ბანაკის საბალახო ღორბულები დაახლოებით მილიონი მანეთია. ამ თანხაში შედის ის ახლადშენებული ნაგებობებიც, რომელიც ჩვენი სპეციალურად გადავიღეთ, ჯერ ერთი, იმიტომ, რომ წყალი მისგან უკვე შორსა და მეორეც — როგორც თავიდანვე მცდარად დაგეგმილი. ბეტონის ნაგებობის ნაცვლად რომ ხის აგეთი, იფიც დაჯდებოდა, პრაქტიკულიც იქნებოდა და წყლის დონის დაკლებების შემთხვევაში მის გადაადგილებასაც შეეძლებოდა.

საბალახო ღორბულებში შედის აგრეთვე გასასხდელი (იხილეთ ფოტო), სკამები და სხვა ასეთი მოწყობილობები, რომელთა ფასიც არაფრით არ შეესაბამება თავად მათ. მაგალითად, ფოტოზე ნაჩვენებია გასასხდელის ღორბულები 2500 მანეთი. (ჩვენი აზრით, 250 მანეთიც არ ღირს...) ხოლო ზონტანი სკამები, თითო, 4900 მანეთი დასჯდომიათ...

ეკონომიკურად ბანაკი მოგებაზე დაგეგმილი, მაგრამ გასული წელი 80 ათასი მანეთის ზარალით დაამთავრეს (საერთოდაც, ზარალიანია). ზარალის მიზეზი, ზემოთხსენებულ ფაქტებთან ერთად, კადრების სიჭარბეც იყო. ამიტომაც უკანასკნელ ხანს მნიშვნელოვნად შეამცირეს მომსახურე პერ-

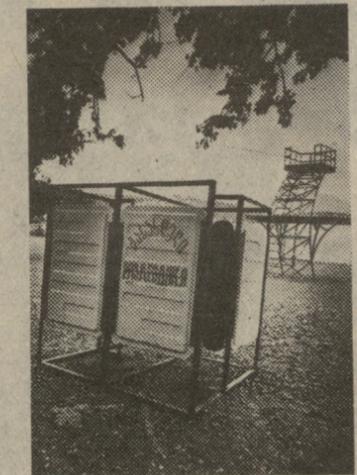

სონალი. ახლა აქ 55-მდე კაციღა მუშაობს (180-ის ნაცვლად!) და უნდა ითქვას, რომ უკეთესადაც თუმცა, მათი ხელფასები მაინც მინიმალურია.

ბანაკის ამჟამინდელმა ხელმძღვანელებმა რამდენჯერმე სიმარტურისტულ საბჭოსა და ვაკის რაიონმასკომს, რომ მათთვის იჯარაზე გადასვლის ნება დაერთოთ, მაგრამ, იმის გამო, რომ ტურიზმი საქართველოში მოსკოვს ეკვემდებოდა, ეს კეთილი ჩაახადიერ დღემდე ვარსკვლავი ვერცხვით. არა აქვთ პირდაპირი ხელშეკრულებები დადების უფლება, რაც, ცხადია, მეტ შემოსავალს მოუტანდა მათ (ამჟამად ლისის ტბის ტურისტულ ბანაკში ერთდროულად 100 კაცის დასვენება შესაძლებელია).

არადა, ბანაკს შესანიშნავი ბუნებრივი პირობები აქვს: ტბა — საბანაო, ნავეებით სასიერხოდ, სათევზაოდ, ბუნებრივი გოგირდოვანი თბილი წყალი, ტყიანი ფერდობები და ა. შ. აქ თანამედროვე დონის საუცხოო დასასვენებელი კომპლექსის მოწყობა შეუძლებელია, რაც, პირველ რიგში, თბილისელებს გამოადგებათ. შაბათ-კვირის დასვენების დღეების გასატარებლად.

ასოციაცია „ალორძინება“ ამჟამად იმდენი ფული არა აქვს, რომ ლისის ტბის ტურისტული ბანაკი იყიდოს (როგორც იცით „ალორძინება“ აშენებს სოფელ „ჭუჭხას“), რომლის საბალახო ღორბულებიც, როგორც გითხარით, მილიონამდეა. მაგრამ თუ მისი ბალახიდან-ბალახსზე გადაცე-

მა მოხდება, ამით ტურიზმის რესპუბლიკური საბჭო ერთ წამებში იმდენჯერ დათმობს, ხოლო ასოციაცია შესძლებს მის სოციალ-პრობლემებს და ქართველი ერის საკეთილდღეოდ გამოიყენებას. ამას ითხოვს ბანაკის კოლექტივიც. ითხოვენ ის პარტიზანებიც, ვის სახელსაც ბანაკი ატარებს და ვისი სურათებიც შესასვლელშია გამოფენილი. ვფიქრობთ, რესპუბლიკის ხელმძღვანელებმა უნდა გაიზიაროს ეს გონივრული წინადადება. თუ არა, დარჩება ყველაფერი ისევე ძველებურად: ბანაკში რწყილები გაჩნდა, სახეიდან-დღური კი ახლოს არ ეკარება; ტერიტორიაზე უამრავი დაშვებული ირევა, მილიციის სამორიგო პოსტი კი გააუქმეს; ავტობუსი არ დადის, საბაგრო გზა არ მუშაობს; ერთდროული სამომსახურეო მანქანა რაიონმა ჩამოართვა და ასე შემდეგ... რომელი ერთი სატკივარი ვთქვათ. სულ მალე ლისის ტბის შემოგარენში აზერბაიჯანული უკანონო სოფლების მებენი არაფერი გვექნება, მერე მიდი და დაანგრევი ეს სოფლები...

თინა გუჩუაური

ვინ ილაპარაკოს ერის სახელით?

ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორს, პროფესორ ბურბან შორს ნაშრომს მკითხველი იცნობს მიხეიანტერესო წიგნებით, სამეცნიერო და პუბლიცისტური წერილებით. განსაკუთრებულ დაინტერესებას იწვევს ბოლოდროინდელი პუბლიკაციები, სადაც გამოკვეთილად ჩანს ეროვნული მოძრაობისა და მეცნიერის დამოკიდებულება.

დღევანდელი დიალოგი ამ წერილების გაგრძელებად შეიძლება ჩაითვალოს.

— ბატონო გურამ, მინდა ჩვენი საუბარი ერთი შეხედვით უმნიშვნელო ეპიზოდით დავიწყო; ამ ცოტა ხნის წინ შეთხვევით დამირიკა ერთმა უცნობმა მამაკაცმა. მიიხრა, რომ პარტიისა და შრომის პეტრანთა საერთო გულმხატვანის გამოსატყვევად. ბატონი კოტე ანუ გამეცნო უცნობი) ძალიან შეწუხებული ჩანდა „კომპარტიისა და ხელისუფლების უხეშობით“ და თუკი მთავრობა არ აპირებს ეროვნული მოძრაობის ორგანიზატორთა აღადგენას, „იხარა თვითონ აიღებენ ხელში ძალაუფლებას და არავის შეარჩენენ ლენინურ-სტალინური იდეების ხელყოფას“. როგორც ვითხარით, ჩვენი სატელეფონო დიალოგი სრულიად შეთხვევით შედგა. თქვენი აზრით, რა არის ეს, წარსულის ნოსტალგია თუ... სხვათა შორის, ეროვნული მოძრაობისა და ანალიტიკური დამოკიდებულება მალაქო ელიტის (პარტიკრატია, ბიუროკრატია) წარმომადგენლებთან კამათის ქვეტექსტშიც იკრძობა...

— დავიწყებ იქიდან, რომ ბევრის გულუბრყვილო აზრით, ყვე-

ლა ქართველი ერთი დროს ქვეშ გაერთიანდა და მხოლოდ იმაზე ფიქრობს, თუ როდის განთავისუფლდება საქართველო. ასეთი ადამიანები შორს დგანან სინამდვილის რეალისტური გაგებისაგან. სამწუხაროდ, ჩვენს საზოგადოებაში ბლომად არიან ისეთები, რომელთაც ხელს აძლევთ სოციალური პარაზიტობა. ამისათვის კი საბჭოური წყობილება სწორედ რომ შეუდგამოქრიალა. თავისუფალ საქართველოში ბევრი რამ შეიკვლება — საფუძველი გამოეცლება სოციალური პარაზიტობის ფართოდ გავრცელებას. ეს გუბანით იციან კორუპციულმა ფენებმა და გულის სიღრმეში სულაც არ თანაუგრძობენ ჩვენს ეროვნულ მოძრაობას — პარტიოტული ფრიახელოვანია კი მხოლოდ შირმაა. თუ უწინ მსგავსი კატეგორიის ხალხის „პარტიოტული“ რეპერტუარი სადღეგრძელოებით შემოიფარგლებოდა, ახლა იგი უფრო გაფართოვდა. თქვენს მიერ დასახელებული პიროვნება უფრო ნაკლებ მოქნილი ჩანს, იგი ებღვაუება ძველ დოგმებს და თანაც ამოფარებულია

მუშათა კლასის ინტერესებს. პრინციპში, სწორი ბრძანებით — ამგვარი ადამიანები მისტიკური კომუნისტური ბიუროკრატების მმართველობის „ოქროს ხანას“, ლენინმა და სტალინმა რომ დაამკვიდრეს.

— ბევრი შემთხვევითი პიროვნება შეიტანა ეროვნულ მოძრაობას. შე განსაკუთრებით მადიანებს ის ვარაუდობა, რომ თვალისა და ხელის შუა-გაყვარა ადამიანური ურთიერთდაპირისმართების ფაქტის ფენომენი... ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ მომავალი საქართველოს სადავებს უკვე ემართება უნდა ძალის მოყვარული, ინტელექტუალური „პარტიოტები“. ბევრი, ამა თუ იმ პარტიისა და საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ორგანიზაციას ამოფარებული, ისეთ რამეს კადრულობს, კვში-მართი ბოლშევიკაც, ალბათ, შეურდებოდა. როგორც ბატონი თამარ ჩახავა ამას წინათ ვაწვთ „ლიტერატურულ საქართველოში“ წერდა: „ძალაუფლების პირამიდაზე ჯერ ერთი საფეხურიც არაა ავიღი და ბახარმა ეშვება უკვე გაიღვებს...“

— საქართველოს უახლოესი ისტორია მდიდარია ყვარულებით — როგორც კი დაისახებოდა სერიოზული სოციალური ცვლილებების პერსპექტივა, ყვარულები მყისვე ამოყოფდნენ თავს. ასეა დღესაც: ისინი იკმაყოფილებენ ამბიციებს და მატერიალურ სარგებელსაც აღწევენ. დარწმუნებული ვარ, მათ უფრო მეტი მადი ექნებათ მომავალში, თავისუფალი საქართველოს პირობებში. ვიტყვი პირდაპირ: მსგავსი ადამიანები საბჭოლოდ შემოგვეტყვევებინა უფროსები, მაგრამ, რამდენადაც ვიცო, არც სხვა ვაერთიანებები

თან დახვდები. სხვათა შორის, ასეთი ელემენტებისაგან არც ჩვენი წინაპრები უფროსად თავისუფალი. დროა, ყვარულები მიმდევარნი მოვიკეთოთ ეროვნული მოძრაობისაგან, ეს აუცილებელია თვით ამ მოძრაობის წარმატებით დავეიგვინებოთ. თქვენ სწორი ხართ იმაშიც, რომ ბევრი „ეროვნული მოღვაწე“ იმდენად თავისუფალი საქართველოზე როდი იტყვობს, რამდენადაც ძალაუფლებასზე მომავალ საქართველოში. თუ ისტორიაში ჩავიხედოთ, ასეთი მიწურაგება ადრეც ყოფილა, მაგრამ დღეს არაფრით არ უნდა განმეორდეს. ეს კი დამოკიდებულია იმაზე, საჭიროდ აღიქვამენ თუ არა საქართველოში, რომელიც ხელს შეუშლიან უღირსთა მცდელობებს...

— ამ ბოლო ხანებში საქაოად ბევრი ახალ-ახალი პარტიები, საზოგადოებები, კავშირები და ასოციაციები შეიქმნა. როგორ ფიქრობთ, ეს ამბიციურობა უფროა, თუ ერის მომავალზე დაფიქრების კუთხითი სურვილი.

— მე თუ მკითხავთ, ეს არაჯანსაღი ტენდენციაა — თავი იჩინოს სწორედ ქართველთათვის დამახასიათებელმა ამბიციურობამ. ამ თვისებით „შემკულ“ ადამიანებს კი აწყობთ მრავალი მცირერიცხოვანი გაერთიანება, სადაც ადვილი იქნება წამყვანი სოციალური როლის თამაში. ისეთი შთაბეჭდილება მექმნება, რომ დღევანდელ ქართველობას, თვით ილია და ივანე ჯავახიშვილიც კი ვერ გააერთიანებდა. ვაყვარებთ მრავალი პარტიის, საზოგადოების და ასე შემდეგ პროვოცირებას, მათ რამდენადაც აქვთ სერიოზული, მაშ, რატომმას, სერიოზული მომავალზე უფროსები

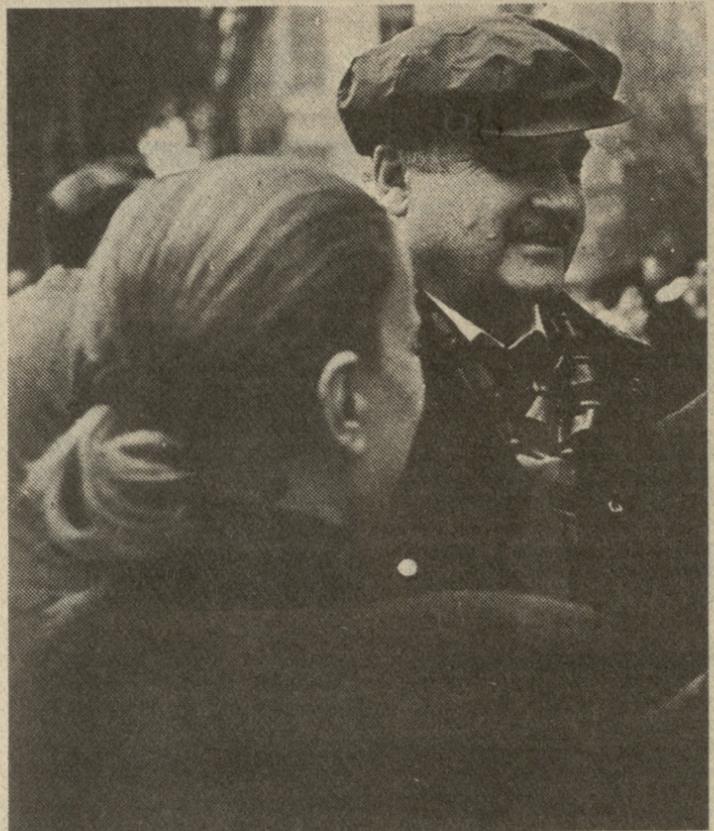
სხვა ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ამით ძალზე ვიქსაქსებოდა ეს უსტრუბო.

— მას წინათ ყოველკვირულ „არგუმენტ ფაქტში“ ფრანგი ახტროლოგი წერდა, რომ, რაც საბჭოთა კავშირში და აღმოსავლეთ ევროპაში ხდება, კანონზომიერი მოვლენაა. მისი აზრით, მოსალოდნელია ქაოსი 4-5 წელიწადს გაგრძელდეს. ე. ი. კომუნისტური რეჟიმი კიდევ რამდენიმე წელიწადს ითვლის. რამდენად სარწმუნოდ გეჩვენება ეს პირობა?

— ფრანგი ასტროლოგი საკმაოდ უკეთესი სოციალური მოაზროვნე ჩანს. რასაკვირველია, აღმოსავლეთ ევროპის ე. წ. სოციალისტურ ქვეყნებში მომხდარი და მიმდინარე მოვლენები საგნებით კანონზომიერი გახლდათ და მათი განჭვრეტა ადრეც შეიძლებოდა. ძალზე დაყოვნდა ანალიტიკური პროცესები საბჭოთა კავშირში. გავიდა 5 წელი ევროპულად უფროსად „პერესტროიკიდან“, მაგრამ, არსებობდა თითქმის არაფერი შეცვლილა. კომუნისტური ბიუროკრატია კვლავ სალ-სალამათია, ამასთან, მთელი მონღოლეთი ცდილობს იმპერიის შენარჩუნებას. ქაოსი შესაძლებელია კიდევ რამდენიმე წელიწადს გაგრძელდეს, მაგრამ რადიკალური ცვლილებები აუცილებლად მოახლოვდება. ეს თანამედროვე ისტორიის ტენდენციების კანონზომიერი გამოვლენა იქნება.

— არ ვიცი, რამდენად გაიზარებთ, მაგრამ, ხშირად გვეხმის, რომ მეტად უმნიშვნელოა ქართული ინტელექციის როლი ეროვნულ მოძრაობაში. არადა, შეწინავეობა სწორედ ერის ინტელექტუ-

(დასასრული მე-8 გვ.)

ბატონი რეზო

ბატონ რეზოს მოღვაწეობის ყველა სფერო ეროვნული ხულით სუნთქავს. ზნორად ჩნდება კითხვა: — როგორ ახერხებდა იგი იმ პოლიტიკურ ვითარებაში ერისადმი ეგზომ თამაში სიყვარულით სამხატვრო. პასუხს ამ კითხვას ყველა მისი მცნობელი გაცემთ: იშვიათი გონიერებითა და პირთვლილი სიბილით, იმ სიბილით, რითაც სატანურ სიფხინსაც მოაღწეობდა ზოლმე; იშვიათი არისტოკრატიზმით, ვაჟაკობითა და განათლებულობით, გაბედულებითა და დახვეწილობით... საზოგადოდ, ძნელია ქართველი კაცის ღირსებათა ნუსხაში დაახლოვდეთ თვისება, რომელიც მას არ ჰქონდა. ორივე სამყარო ღამაზად ერწყმოდა მასში — წეცისა და ამა ქვეყნის მადლი.

ბატონ რეზოს საქართველოს განყენებული ცნება კი არა, რეალური საქართველო უყვარდა თავისი ფესვებითა და მომავლით. მას უყვარდა ქართველები, სათითაოდ ახლობედნი თუ პირადად არნაცნობნი. იგი გახლდათ შეუდარებელი ჭირისუფალი სვედამწარმეული მამულიშვილებისა. ცხოვრების ბოლო პერიოდში იმ იდენტით იყო ანთებული, თითქოს რუსთაველის მიერ დახმული გამოცანა უნდა ამოეხსნა:

„ხალაურსა ხად წაიყვან, ხად აღუფხვრი
სადით ძირსა“.

სიძინელებითა და ფათურაკებით აღსავსე ამ გზაზე მას რაღაც მისტიური მიზანი ამოძრავებდა — მოგბრუნებინა გაფანტული ქართული ხული, მოგბრუნებინა მადლი ქართული ნიჭისა და ხულიერი ენერჯისა — ეგზომ უმისამართოდ გახარჯული.

ჩვენს, ისტორიულად თანდაყოლილ, ძნელბედობას რა ვუთხრა, თორემ ბატონი რეზო, როგორც არანდროს, ახლა სჭირდებოდა აღედგებულ საქართველოს. არავინ გვიწყინოს და დღეს არავის შეეძლო საზოგადოების განწყობის ისე მართვა, როგორც ბატონ რეზოს. მას არ ეშინოდა სიმატლისა. იგი თავის ერს ეუბნებოდა არა იმას, რაც ნებავდა ამ წუთას აღედგებულ ხალხს, ეუბნებოდა იმასაც, რაც სიმატლი იყო და ხვალ შესაცვლელი აზრი არ გახლდათ. იგი კი არ ჩამოდიოდა აუდიტორიის დონეზე, თავის დონეზე აყვავდა აუდიტორია. ამიტომაც, მასთან შეხვედრისას ხალხი სხვანაირად ფიქრობდა შეხვედრის ბოლოს, ვიდრე დასაწყისში. განსაკუთრებით ლაღად შლიდა ფრთებს მისი მართალი სიტყვა უნივერსიტეტში.

რეზო თაბუკაშვილს სიყვარულის მადლი დღეთსაც მქონდა ნიჟად მიღებული. ასეთ სიყვარულს ვერ იხსნავდი, რამდენიც არ უნდა იმეცადინო. რა პარტიები, ახლიცაიები და გაერთიანებები არ იქმნება ჩვენს დროში. ხულის გასაყარზე ბატონმა რეზომ საფუძველი ჩაუყარა უნიკალურ ინსტიტუტს — მადლიერების ინსტიტუტს. ქართველმა ერმა ეროვნული კეთილშობილების მსოფლიოს წინაშე გაცხადების საუკეთესო ფორმა მოძებნა. ქართველი ხალხი არანდროს უფილა უმადური ხალხი, ეგოისტი ხალხი. მას ღამაზად უყვარდა და კვლავაც უყვარდა მთელი მსოფლიო, შეძლებული თუ გაჭირვებაში მყოფი ხალხებით. ასე ესმოდა ამ მორწმუნე ვაჟკაცს, რაინდს ქართველი ხალხის მოღვაწეობის მიხედვით. ამიტომაც, როგორც ჩვენი ეკლესიის მამამ, უწმიდესმა და უნეტარესმა, სრულად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა კურთხევისას ბრძანა, ბატონი „რეზო იყო დიდი მამულიშვილი და ჭეშმარიტი ქრისტიანი“. ბატონი რეზო არ მოკვდებოდა მანამ, ვიდრე ქართული კულტურა იარსებებდა. მართალი სასუფეველი ჩვენს სასიკეთლო მამულიშვილს.

რეზოს ზნორად უთქვამს, ჩემ-მატარებლის ბოლო სადგური ახლოვდება. იგი გონების თვალთ სჭერებდა ყველაფერს და ახლოვდებოდა ამ მიმდევ დღისათვის.

საქართველოში ყოველ გარდაცვლილ კაცზე საუბრისას მისი სიკეთეს მოიხსენიებენ ხოლმე. ჩემო რეზო! შენზე საუბარი ძნელია, რადგან არ ვიცი, რომელი სიკეთიდან დაიწყო, არ ვიცი, რადგან მთელი შენი არსებით სიკეთე იყო. შენს ქმედებას უძლოდა წინ სიყვარული კაცთა, სიყვარული საქართველოს.

ჭერ კიდევ ჰაბუკს, გულგაღილი, მშვიდდებით შემართულს გიჟებდი და ყოველთვის აკვირს პერანგში მებნებოდი. შენს სიკეთეს უმოწყალოდ დრო ერგო ხვედრად, ამიტომ ბევრი ტრავმატი მივიღია. ეს იყო დრო, როცა კეთილი საქმის კეთებას ომი სჭირდებოდა. და შენ იომე, სიბილით აღწევდი მიუწყვდომელს, მაშინ შენი ქომაგი მხოლოდ საქართველოს სიყვარული იყო.

ვაგლას

ამისათვის იხარჯებოდი, გწამდა, რომ ეამთა სიავის გამო მივიწყებულსა და დაკარგულს მოძიება დღეს ერის ისტორიისათვის თვალსაჩინო განძი იქნებოდა.

ჩემო რეზო! შენი გამოჩენა ჩვენში, რუსეთში თუ უცხოეთში, სიამაყის გრძობით აგვავებდა, რადგან შენ იყავ ქართველი ერის ბრწყინვალე წარმომადგენელი, რომელიც წარმოდგენას უქმნიდა სხვას საქართველოზე, და აკი ბევრ უცხოელს შენს გამო შეუყვარებია საქართველო.

ავთანდილივით კაცი იყავი, მამაცი და გონიერი. ქართველი კაცის დარდი შენი ფიქრი და ტკივილი იყო, სანუკვარი ოცნება — საქართველოს თავისუფლება.

შენი უდროო წასვლით საქართველომ დაკარგა დიდი ადამიანი, უდიდესი ტკივილი მიიღო

შენმა საყვარელმა ახალგაზრდობამ, შენმა ჰარმონიამ მეგობრებმა და საქართველოში ყველა კეთილშობილმა კაცმა.

შენ ჩაფრთხილს აღანთებდი, დაკარგულს მოიძიებდი, სიცოცხლეს ანიჭებდი ყველამ დაღრუხულსა და დაქცეულს. შენ აამბოლე და ოქროს ასოებით ამოტივტივებ იმ ადამიანთა სხეულები, რომელთა სიცოცხლე საქართველოს სიყვარულს შეეღია.

შენ უკვე გარდასახე და იმით თანაგარსკვალავდები ამობრწყინდით.

ჩემო რეზო! შენ ზნორად ვითქვამს თავისუფალ საქართველოში მზერამდგარ რქაწითელს სხვა ანდამატი ექნებო! ვაგლას, რომ ვერ მოესწრა ამ დროს!

ალანის ველზე მალე ჩადგება რქაწითელში მზე, დადგება შენი ნანარტი დღე. საქართველოში შენს სახელს მარადეყმს მოკრძალებით და სიყვარულით მოიხსენიებენ.

მერაბ ბარქანიშვილი

სულის ამოთქმა

ზაფხულის წვიმიან დღეს მიიბარა დიდუბის მიწამ ბატონი რეზო. აინდოც ამოთქმებდა მგლოვიარ განწყობილებას სახელოვანი შვილის დაკარგვის გამო...

სიკვდილის შემდეგ უფრო ახლოვდები და მეგობრები ღამაჯობენ განსვენების კეთილ თვისებებსა და საზოგადო მოღვაწეობას. შე არ ვეკუთვნი მათ რიცხვს, მაგრამ ბატონი რეზო, თავისი დედალით და სხეულებად გულით იმდენად ახლოვდები იყო თითოეული ქართველისათვის, მათ შორის ჩემთვისაც, რომ არ შემოძლია სულიერი ტკივილი და სინანული არ გამოვხატო.

როდესაც უკანასკნელ პეშე მიწას მივაყრით ნოლმე გარდაცვლილის სამარგს, ჩვენს შეგნებაში სრული სინავით მაშინ იწყება მისი პიროვნების გაცნობიერება, მაშინ აწყება დიდი, უხასო ტკივილი და ხედავ, მწუხარება მას წედა, თუ როგორი კაცი დაკარგა ოჯახმა, როგორი მოღვაწე დაკარგა ერმა... ქართველი ხალხიც ახლა, რეზო თაბუკაშვილის დაკრძალვის შემდეგ უფრო იგრძნობს იმ ტკივილს და უხასობას, რაც მის გარდაცვალებას ახლავს. დღეს სრულიად საქართველო მგლოვიარა, კირისუფალი! ჩემი ცრემლი წვეთთა ცრემლთა ზღვაში, განა რა უნდა ვთქვა ისეთი, რომელიც უფრო მეტად გააღამაზებს, გააკეთილშობილებს მის ნათელ ხსოვნას. და მიხატ, ის დრო უნდა გავიხსენო, როდესაც ბატონი რეზო და ბატონი აკაი ბაქრაძე ტელევიზიაში მოიწვიეს აღედგებული ხალხის დასამშვიდებლად... ეს იმ დღეებში მოხდა, ყრილობაზე როდინოვმა ქართველი ხალხი რომ დაადანაშაულა ცხრა აპრილის ტრაგედიაში... საქართველო დრტინავდა და სამართალს მოითხოვდა. ხალხუნად სჭირდებოდა ხალხს სანუგეშებელი, გამამხნევებელი სიტყვა, და ბატონმა რეზომ მოძებნა ძალი, მას ეყო მხნეობა, რათა ის სანუგეშებელი, საიმედო სიტყვა ჩვენთვის, გაფანტა სასოფარკეთილმე, შთაენერგა რქმენა, „ჭირის ცრემლი“ მოეწმინდა. მოძებნა ძალი-შეთქი, იმით ვამბობ, რომ იმ დროს, თორემ ბატონი რეზო ავადმყოფი, სიცხით გათანგული იქნა სატელევიზიო სტუდიაში და არავინ არაფერი იცოდა. მხოლოდ ერთი კიკა წყალი მოითხოვა უდიდესი მოკრძალებით, მოწინებით, წამლის დახალგავდ. იმ ერთი კიკა წყლის მიტანის პატივი მე მხვდა წილად. გამიღიმა, უწოშოდ დიდი მადლობა გადამიხანდა და „სული მოვითქვიო“ — დრმად ამოიხუნთვა.

არასოდეს დამავიწყდება მისი მადლიერებით სავსე თვალები, ტკივილიანი ღიმილი და რაც მთავარია, თბილი, დამაჭრებელი, თანაგრძობით აღვსილი სიტყვები, რომლებიც გულზე მალამოდ ედებოდა მთელ საქართველოს.

ვაი, რომ წწორედ იმ დროს დადუმდა მისი მეტყველი ბაგე, როდესაც აგრერიგად გვიპრდებოდა ინგვარივე მალამოიანი სიტყვები და თბილი ღიმილი, ვაი, რომ წწორედ იმ დროს ამოითქვა სული, როდესაც აგრერიგად გვიპრდებოდა მისთანა სიმხნევის და სიკეთის მომტანი კაცი.

სრეება არ ამოთქვინათ...

საში აგვისტოს შერე თვალცრემლიანი და ყუღში ბურთავარილი დადის საქართველო; კიდევ ერთხელ დაგრწმუნდით, რა ძნელია ერისკაცის დაკარგვა, განსაკუთრებით, როცა ერს უჭირს...

გუშინწინ უკანასკნელ გზაზე გავაცილეთ, ბატონო რეზო, დღე იყო გლოვის, დღე მწუხარების, თითოეულ ჩვენგანს თქვენი კუბოსათვის ხელის შეგდება ერთ რამეზე უდიდრდა, ზღვა ცრემლად გადმოსეთქა მშობელი ხალხის სიყვარულმა...

ვიცით, რაოდენს გვაკვალბს თქვენი სახელოვან და გნვლიმი ცხოვრება, ისიც ვიცით, რამხელა ტვირთია ქართველად დაბადება... ეს თქვენ გჯეროდათ ახე მტკიცედ

ჩვენი ახალგაზრდული საქმეების — ამიტომაც გვაძაპუებით და გვიანებით ახე ძალიან...

ძნელია, შევივუთო თქვენი არაყოფის მკაცრ სინამდვილეს, იმას, რასაც დღეს უკვე ხსოვნა დაერქვა, ხვალ კი უკვავება დაერქმევა...

ეს თქვენი კინოდილოგია იყო ჩემი ბავშვობის ყველაზე ამაღლებული მოგონება. როცა ამ ფილმებს ვუყურებდი, კიდევ ერთხელ ვრწმუნდებოდი, რომ არაფერი უკვალოდ არ იკარგება, რომ ვარსკვლავები კი არ კვდებიან — ქრებიან, რათა ხვალ უფრო მეტი სიდიადით აღმობრწყინდნენ... — თქვენი ვარსკვლავი კი სიცოცხლებ

შივე გვხიბლავდა თავისი ელვარებით...

...ბევრი კარგი სიტყვა გითხრეს, ბატონო რეზო, თქვენმა მეგობრებმა გამოთხოვებისას, უფრო მეტი მოძალებულმა ცრემლმა არ ათქმევინათ, ერთი გრძობა კი უყვალეს უცდილობად დაუფიქროდა, ალბათ, გრძობა უდიდესი შინაგანი მადლიერებისა ახე შეურყვნილად და დირსეულად გატარებული ცხოვრებისათვის...

მოწინებით ვხრი თავს თქვენი ნათელი ხსოვნის წინაშე და სმამაღლა ვიმეორებ:

— ბედნიერი ვარ, რომ ვარ ქართველი!

ფარითი ბიჭაძე

სიყვარულა შეგაკვებინათ...

მერაბ, ვერ გავიხადეთ ძაძები, მერამდენე სვეტი გამოცალა წმიდათაწმიდა ტაძარს — საქართველო.

რა ზანმოკლე სიცოცხლე გარგუნათ ბედმა, ბატონო რეზო! მაგრამ რამდენი შეხედული. წარმოუდგენელია, ერთმა ადამიანმა ამხელა ტვირთი ატაროს და რა მსუბუქად და ვაჟკაცურად ატარეთ. საქართველოს სიყვარულით ანთებულმა გულმა შეგამღებინათ ამდენი და საქართველოს სიყვარულშივე დაიფრთხეთ.

იქნებ, ვერ მოგვარეთ, ვერ გაფრთხილდით...

საბავშვო ხალხი, სადაც ემუშაობ, ჩემს პატარებს ზნორად ვუყ

ვებოდი თქვენს შემოქმედებაზე, თქვენს ფილმებზე. თქვენს სახელთან ერთად მათ ცნობიერებაში მიხილ თამარაშვილისა და ექვთიმე თაყაიშვილის სახელებიც შეიჭრა და მათ პატარა გულელებში დაიშვილდა ადგილი. გავაღიერდი და ისიც კი გავიფიქრე, იქნებ, ჩემი პატარები ბატონ რეზოს შეგბედრო-მეთქი. მაგრამ სურვილი სურვილად დარჩა. არავისთვის გამომხელია, გულში კი რამდენჯერ გამივლია, ოღონდ გამოქანწორებულდეს, ოღონდ ჯანმრთელად იყოს მეთქი. სათელიც ამინთია, მაგრამ...

„დიდუბის მიწა წმინდა მიწაა“.

—ბრძანეთ ერთ-ერთ ტელეგადაცემაში მიხილ თამარაშვილის დაკრძალვასთან დაკავშირებით და ამ წმინდა მიწაში ჰპოვეთ თქვენს ხამუდამო განსახვენებელი. მსუბუქიც იყოს...

სექტემბერში, როცა მე და ჩემი აღსაზრდელები კვლავ შევიკრებით, თქვენს წმინდა საფლავს ვეახლებით და სანთლებით ბელში მოწინებით ქვედ მოვიხრით თქვენი საუკუნო ხსოვნის წინაშე.

მწამს, ჩემი პატარები და მთელი საქართველო სათუთად შეინახავს თქვენს სახელსა და ნაღვას.

ლარი უჯმაჯურიძე,
თბილისის 94-ე საბავშვო ბაგა-ბაღის ფრანგული ენის მასწავლებელი.

ირინე ტალიაშვილი

გამოსათხოვარი

**„მთავარანგელოზს
გვებარე!“**

შრომისმოყვარე დახლად. ამასთან უდიდეს ნიჭსაც და ალღოსაც თუ გავითვალისწინებთ, გასაგები იქნება მისი გარკვეული არა მხოლოდ ტექნიკური, არამედ ჰუმანიტარული დარგების სპეციფიკაში, ლიტერატურის საკითხებში.

არ უყვარდა საკუთარ წარმატებებზე ლაპარაკი და გარეშე კაცს შეიძლება მოსჩვენებოდა, რომ მხოლოდ ადამიანთა ცხოველ სფეროში გადართო, მაგრამ ჰკითხეთ მის კოლეგებს — ბატონი გურამი ყოველთვის მეცნიერების წინა ხაზზე იდგა. მის სახელმძღვანელოებს: „პირობისადაც“, „მეტიკურული და ტენზორული ანალიზი“, „თავისუფალი ნაწილაკი“ და სხვა ლიბრი არ გადაკვირია, ხოლო მონოგრაფია „სამი სხეულის კვანტური მექანიკა“ დიდხანს დარჩება კვლევის ეტალონად.

პროფესორ გურამ კილაშვილის ხელმძღვანელობით არაერთმა ახალგაზრდა მოიპოვა საძიებელი ხარისხი.

პარადოქსალ ნუ ჩავთვლით: რაც უფრო მეტს აკეთებდა, მით უფრო წუხდა „უმოქმედობის“ გამო.

ცხადია, უზომო და ხანგრძლივი ჯაფა ზრდიდა ბუნებრივების განცდის ინტენსივობას. მაგრამ, ვაი, რომ სიცოცხლის გზასაც ამოკლებდა (ნურაფერს ვიტყვი — უსაფუძვლო განაწყინებასა და შინაგან ღელვაზე).

ბატონი გურამი ტანამოტილიტობით ძაბვის ნიშნის მიაგება, სულიერადაც ასეთი იყო — მამულში მყოფობის, სიკეთის ქმნის, საქმისათვის თავდადებას ძაბვის ნიშანი.

ქართულმა ფოლკლორმა ბევრი კარგი შედარება, მეტაფორა თუ ეპითეტო შემოგვიწვინა. ისიც საცნაურია, რომ მათი გამოყვანა მკაცრი დიფერენციალური პრინციპით ხდება, რაც სიტყვის ყადრის — ძალის გემოსა და ფერის უფაქრეს შეცნობაზე მეტყველებს. ეს ინტონაცია გავისწავლო, რომ მინდა ჩვენი წინაპრების სიტყვებით დაკვეთილი სულიერი მამაგაზა ბატონ გურამს:

მთავარანგელოზს გვებარე!
ნოდარ ბაბიქა,
პროფესორი.

თავისი მისიით მოვიდნენ და მომდევნო ცხოვრებაში ისევ დიდ პიროვნებად მოგვევლინებიან. ამიტომ მთელ მსოფლიოში ცდილობენ, მაქსიმალურად მოუარონ მათ. ეს ის ადამიანები არიან, რომელთაც ზედმეტი არც ტანსაცმელი სჭირდებათ, არც ბინა, არც საკვები, მუდამ ხალისიანები და გაღიზიებული არიან (რაც ჩვენ ასე გვაკლია). თითქმის თავისი ცხოვრებით გვანიშნებენ: ადამიანებო, გაიხარეთ, ასე ჩაფიქრებულები და დაღვრეპილები ნუ ხართ, თვალი, ხელფეხი, ყური გაქვთ, ღმერთი თქვენსენაა, ამას მიაქციეთ ყურადღება.

„იდრიატი“ ხელოვნების ბაზისზე შეიქმნა. კულტურამ, ხელოვნებამ უნდა განავითაროს ადამიანის ცნობიერება, ჩამოუყალიბოს საკუთარი მე, ნებისყოფა. არის ცნობიერების ისეთი სფეროები, რომელშიც მხოლოდ მუსიკა შეაღწევს, რომელსაც მუსიკა გაძლიერებს. არის სფეროები, რომელშიც სახეობით ხელოვნება შეაღწევს და ა. შ. ხელოვნების ყოველ დიდ ნაწარმოებში სამყაროს არსი დევს. რა არის სამყარო — ბეთპოვენიმა ეს მუსიკაში ჩაღწევა უნდა დაინახო, შეიქცეო. შენი ქვეცნობიერების გარკვეული სფეროებით. ხელოვნებამ უნდა შეძლოს, შინაგან საყრდენად გაუზღდეს ადამიანს.

„იდრიატი“ ბიოლინამიური მეტოდი უამრავი სპეციალისტი ჩამოკვდა. ბიოლინამიური მეტოდი სოფლის მეურნეობის ოპტიმალური სისტემაა, სადაც ქიმიის გარეშე მოჰყავთ უშველემელი მთავარი. იგი ეყრდნობა სამყაროს მთლიანობის აღიარებას, სადაც ადამიანი, მიწა, ჰაერი, წყალი, მცენარე, ცხოველი წარმოადგენს ურღვევ ერთიანობას. ბიოლინამიური მეტოდი კვლავ თავისებური ფსიქიკური განვითარების ადამიანთა პრობლემებთან მიეყვარა, ამიტომ ქალბატონ ნანა ყიფიანის ვთხოვე განმარტება.

— ბოლო ათწლეულების მანძილზე მეცნიერებობითა დაავადებებმა მკვეთრად იმატა. ხორციელ გავითვისებულ 2-3 პროცენტის ნაცვლად საქართველოში იგი 14 პროცენტს აღწევს. ეს ხიშტია, რომ ახლო მომავალში გენეტიკური გადავარება გველის. მიწის, წყლის, მცენარეთა, ჰაერის, სურათის სპეციფიკური ქიმიკატებით მოწყობა მოქმედებს გენოტიპზე, იგი იცვლება, ხდება გენეტიკური გადავარება. თუ ახლავე არ ვიზრუნებთ, თუ ახლავე არ ვიზრუნებთ, შეცვლილი გენოტიპით მესამე თაობის ქართველი სხვაანობის იქნება. ამიტომ არის აუცილებელი ჩვენთან ბიოლინამიური მეტოდის დანერგვა. იგი მთელი სისტემა სოფლის მეურნეობის, სადაც ქიმიის გარეშე მოჰყავთ მთავარი.

უნდა აღვნიშნოთ, რომ „მეგზუს“ მკვიდრო ურთიერთობა აქვს „იდრიატთან“. მიუხედავად იმისა, რომ ჯერჯერობით ასოციაციის მინიმალური პირობები აქვს შექმნილი, მას მკვიდრო ურთიერთობა აქვს შეიქმნება სხვა ქვეყნების სპეციფიკური ჯგუფებთან, რომელიც 30 ქვეყანაში არსებობს, აქვს ურთიერთობა ცნობილ სპეციალისტებთან, რომლებიც დაინტერესებულნი არიან საქართველოს მდგომარეობით. ასოციაციის დიდ დახმარებას უწევს გურამი თავისებური ფსიქიკური განვითარების ერთ-ერთი უდიდესი ცენტრის, პარდესის მთავარი ექიმი პიტერ მათიისენი. მოკლე ხანში მის კლინიკაში სტაჟირებისათვის გაემგზავრება ახალგაზრდა ფსიქიკური ზურაბ ლომიძე. აუცილებელია მოკლე ხანში შეიქმნას ახალი ტიპის სპეციფიკური ბანკი, რომლის მიზანი იქნება ბიოლინამიური მეტოდის დანერგვა. კორპორაციის პრეზიდენტის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის სპეციფიკური მედიკოსების მეთაურის ვილჰელმ ერნესტ ბარკოფის წინადადებათ, ბანკი შეეა ამ ტიპის ბანკების საერთაშორისო კორპორაციაში.

ნოდარ ბაბიქა.

— მთელი კაცობრიობა ერთი მთლიანი ორგანიზმია, სადაც თითოეული ერთი, ხალხი ცალკეულ ორგანოს წარმოადგენს. თითოეული ხალხი ჯგუფს, ერს თავისი ხასიათი აქვს. მაგალითად, ქართველ ხალხს სავსებით განსაკუთრებული ხასიათი აქვს, ასევე ძალიან საინტერესოა უნგრელი ხალხი და ა. შ. თითოეული ერის ხალხი თავისი პრობლემით არის დაკავებული, ორგანიზმში გულს არ შეუძლია პაერის გარეშე, ფილტვებს გულის გარეშე ცხოვრება, ყველა ორგანომ ერთად უნდა იმუშაოს, ყველა ორგანო ერთმანეთთან არის კავშირში სისხლის საშუალებით. ასევე მთელი კაცობრიობა, რომელიც ერებისგან შედგება. მათ შორის არის ეკონომიკური, პოლიტიკური ურთიერთობები, მაგრამ არ არის კულტურული ურთიერთობა. უნდა მოხდეს

**„იდრიატი“
რეალობა და
პარსპექტივა**

რადაც ცვლილება გრძობაში, ხასიათში, უნდა შედგეს დიდი რაოდენობის სფეროები, რათა ერთ-ერთმა ერთმანეთი სულიერად, კულტურულად გაამდიდროს. მე მინდა, რომ, ხელოვნების ერთად, დიდი როლი ვითამაშო ხალხთა შორის ურთიერთობის დამყარებაში, ეს სიტყვები ცნობილ ამერიკელ წარმომადგენელ უნგრელ მედიკოსს, საერთაშორისო კულტურული ფესტივალის — „იდრიატი“ პრეზიდენტს მიხა პოგანიკს ვეუთვნის. ფესტივალი, სახელწოდებით „იყო ადამიანი — ხელოვნება“, თბილისში შეიღებს მიმდინარეობდა. ბევრისთვის, ალბათ, ის შეუქმნეველი დარჩა, რასაც პირველ რიგში ისევ აფიშების თუ ინფორმაციის ტრადიციული სიმძივრე განაპირობებდა.

ფესტივალი მეტად თავისებური ფორმით იყო წარმოდგენილი. გამოფენების, სპექტაკლების, კონცერტების პარალელურად ტარდებოდა ლექციებიც. მე არ შევუძლებდი ფესტივალის დაწყებისთანავე დასრულებას, თუ როგორი ენთუზიაზმით ეკიდობოდნენ და ატარებდნენ ჩვენი სტუმრები ყოველ ლექციას, თუ რა მნიშვნელობა იყო იგი ჩვენთვის, თუ რა ხარვეზები იყო ფესტივალის მსვლელობისას, მე მინდა მკითხველს გავაცხო „იდრიატი“ შინაარსი, სპეციფიკა და მნიშვნელობა. იგი თბილისში უკვე მეორედ ჩატარდა. ნავარაუდებია მისი ყოველწლიურად ჩატარება და აუცილებელია მომავალში მეტი გულსმძივრებით და ყურადღებით მოვემზადოთ მასთან შესახებდარად.

ყველაფერი 1982 წელს დაიწყო, როდესაც ფინეთში თბილისიდან გაემგზავრა ფსიქოლოგი ხანა ყიფიანი (ამჟამად თავისებური ფსიქიკური განვითარების ბავშვთა და მოზარდთა დახმარების ასოციაციის — „მეგზუს“ პრეზიდენტი) ჰანს იორან ჰატის — ცხოველი ფსიქოლოგის, ფილოსოფოსის, რელიგიური მოღვაწის მიწვევით. ვიზიტის მიზანს შეადგენდა თავისებური გონების, თავისებური ფსიქიკური განვითარების ბავშვთა პრობლემებზე მუშაობა, მეთოდების ცნობა.

— ჩვენი ფინეთში, ჰანსთან, — ამბობს ჰალბატონი ნანა — და სხვად დავჩი. ჰანსს და მის მეუღლეს უშვილებითა ექვსი ასეთი ბავშვი და შეუქმნიათ პატარა კომუნა თავის სოფლის მეურნეობით და ფერმით. ისინი აწარმოებენ სოფლის მეურნეობასაც და ოჯახსაც მშვენივრად უძღვებიან: ერთი სარეცხ რეცხავს, მეორე პურს

ობეგია, კომფორტაბელური, ძალიან კარგად მოწყობილი ბინები, შიდა ურთიერთობა — უაღრესად დახვეწილი, შესანიშნავი. რაც მთავარია, ამ ხალხს არ უყურებენ როგორც ბალასტს, როგორც ხეობარს, არამედ თვლიან, რომ ეს არის ადამიანის გამოვლინების ნაირსახეობა. ფინეთში ჩემი ვიზიტის შემდეგ ჰანსმა ფინეთში, შვედიაში, შვეიცარიაში, გერმანიაში ყველას გაავრცინა, რომ საქართველოში ამ საქართველოს დახმარება სჭირდება. თავად 17-ჯერ იყო თბილისში. ხშირად უთქვამს, რომ თქვენს ხალხს უდიდესი სითბო აქვს და როგორ შეგიძლიათ, რომ ეს ხალხი ასე უპატრონოდ გავადვითო. ერთ-ერთ ჩამოსვლაზე მითხრა, რომ საქართველოს შესახებ ელაპარაკა საერთაშორისო კულტურული ფესტივალის პრეზიდენტს მიხა პოგანიკს, რომელიც თანახმაა თავის ფესტივალში თბილისშიც ჩართოს. მოკლე ხანში მიხა პოგანიკი ჩამოვიდა. გადავწყვიტეთ 1988 წელს ფესტივალის მოწყობა. საქართველოს კულტურის სამინისტრო სასტიკ უარზე იდგა. მინისტრის ერთ-ერთმა მოადგილემ თავი მოიკლა, არაფრით არ დავუშვებ ფესტივალს ჩატარებას, ჩემი სკამი ყველაფერს შორჩევნიათ. დიდი ჩხუბი და დავიდარება გვექონდა, რის ვადავლახით დავითანხმეთ, ძლიერ დარბაზი გადავკეთეთ... როგორც იქნა, ჩავატარეთ ფესტივალი. შარშან, 9 აპრილის გამო ფესტივალი არ ჩატარდა თბილისში. წელს, რომ ვხახვევრ გამომდიოდა ფესტივალში, რომ მართო ვერ შევძლებდი მის მოგვარებას, ზვიად გამსახურდიასთან წავიდი და მას ვთხოვე დახმარება. ბატონი ზვიადის გამოჩენა იმ კი ის გააკეთა, რომ ფესტივალი ჩატარდა.

„იდრიატი“ თბილისში ჩამოყვანა მსოფლიო მნიშვნელობის სპეციალისტები, ვინც თავისებური ფსიქიკური განვითარების სფეროში მუშაობს. ჩატარდა ლექციები „სამკურნალო პედაგოგია“, „სამკურნალო ვერთმობა“, „ანთროპოსოფიული სამკურნალო საშუალებანი“, „ცნობიერების განვითარება მუსიკის საშუალებით“, „თერაპიული მხატვრობა“ და სხვა. „იდრიატი“ წევრები თვლიან, რომ თავისებური ფსიქიკური განვითარების ადამიანებზე და მოკიდებული კაცობრიობის შემდგომი განვითარება, რომ ისინი განსაკუთრებული ადამიანები არიან, ვინც დიდი სულიერი ენერჯია გასცა წინა ცხოვრებაში, ამ ცხოვრებაში

მრგვალი მაგილის შეხვედრები

კრიტიკული

31 ივლისს გაიმართა მრგვალი მაგილის 27-ე შეხვედრა...

შავდა უზენაესი საბჭოს საკონსულტაციო კომისიაში და რომლის შემუშავებაშიც მონაწილეობდნენ მრგვალი მაგილის...

საქართველოს ინფორმაციის და მოქმედების საბჭოს „მაცნე“

„თეთრი გიორგის კავშირის“ პიპატივა საზოგადოებისადმი

„თეთრი გიორგის კავშირის“ სახელით ბოლო სამი თვის განმავლობაში დედაქალაქში და მის შემოგარეში მოქმედებენ პროვოკატორთა ჯგუფები...

„თეთრი გიორგის კავშირის“ სახელს საქართველოს საზოგადოებრიობას ზემოქმედებით ვითარების შემთხვევაში, გამოგვიხმაუროს შემდეგ მისამართზე:

ჯანმრთელობის სურსათი და სურსათის სურსათი

სახალხო-მკურნალობა როდის ნაკლებად მიიღო მიწვევა მოხსენება გააკეთოს სახალხო მედიცინის პრობლემებისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო კონფერენციაზე...

სახალხო მკურნალობა, — ექიმობა ოლიტანზე ოჯახური პროფესია გახდა. სამკურნალო ნაყენთა მომზადების საიდუმლო თაობიდან თაობას გადაეცემოდა...

იური კოლმანი, საქინფორმის კორესპონდენტი.

იპიპიბას ვერ დავიბრალვებ ძალზე უბრალო მიზეზის გამო — ქურნალისტი გახსოვარდა. ვერც იმას დავიწყებ, რომ ვერც ვერც...

საკვებ პროდუქტებში ნიტრატების დროებითი დასაშვები ნორმების შემუშავებას საფუძვლად დაედო კვების ფაქტორული სადღე...

საგარეოსო, კასპის, გორის, სამტრედიის, ხონის, მარნეულის, გარდაბნის, ოზურგეთის, ხელვაჩაურის, ზუგდიდის, თელავის, ქარელის, ყვარლისა და ოზურგეთის ტერიტორიაზე განლაგებულია საბჭოთა მკურნალობის სასაბჭოთაო უნივერსიტეტის შსამქიმიატების ტრანსპორტირების შენახვის, გამოყენებისა და მათთან მომუშავე პირთა სამედიცინო მომსახურების მდგომარეობის შემოწმების შედეგად გამოვლინდა...

საკვებ პროდუქტებში ნიტრატების დროებითი დასაშვები ნორმების შემუშავებას საფუძვლად დაედო კვების ფაქტორული სადღე...

არც ერთ შესწავლილ რეგიონში არ წარმოებდა ნახშირი ტარის გაუნებლობა, ხშირად ტარა ყრია ლია ცის ქვეშ არ ხდებდა შსამქიმიატების...

გიკატებისა და მინერალური სასუქების ტრანსპორტირება სპეციალური ტრანსპორტით. არ აქვთ მოწყობილი ამ ტრანსპორტის სარეცხი მოედნები...

რა ღირს სინდისი? რად დაკვირვებულნი ბრძანებთ

იონების აგროსამრეწველო კომპლექსების სანაპიროსადგურებს არ აწევიათ ინფორმაციის შემოტანა ილი პესტიციდების ასორტიმენტისა და მათი გამოყენების ვადების შესახებ...

არც ერთ რეგიონში არ ხდება პესტიციდების და ნიტრატების ნარჩენი ოდენობის განსაზღვრა იმ ნედლეულში, რომელიც ბავშვთა და დიეტური კვების პროდუქტების წარმოებისათვის არის განკუთვნილი...

არც ერთ რეგიონში არ ხდება და არ ასეულობს არავითარი დოკუმენტი იმისა, რომ ასეთი პროდუქტები არ ხდება სავაჭრო ქსელში...

გამოგზავნილ რეგულირების ღონისძიებებს დასაშვებობაზე დაბრუნებულ იქნას ქლოროფოსის მიღებული პარტია უნა, რამეთუ ასეთი რაოდენობის ვერ იტყვის ისედაც მცირე და მოუწყონიგებელი საწყობები და პრეპარატი...

გამოგზავნილ რეგულირების ღონისძიებებს დასაშვებობაზე დაბრუნებულ იქნას ქლოროფოსის მიღებული პარტია უნა, რამეთუ ასეთი რაოდენობის ვერ იტყვის ისედაც მცირე და მოუწყონიგებელი საწყობები და პრეპარატი...

მლითაც გადატვირთულია თითქმის ყველა საწყობი, საქორაო დროულად, სათანადო დოკუმენტაციით და წესების დაცვით მოხდეს მათი განაღდება...

როგორ ფიქრობთ, ვინ უნდა მოავაროს ეს საქმე? ჩანადვეცის სამინისტრომ თუ აგროსამრეწველო ადგილობრივმა აღმასკომებმა თუ კონკრეტულმა ორგანიზაციებმა? იქნებ ყველამ ერთად თითოეული ჩვენგანის მონაწილეობით?

არც ერთ რეგიონში არ ხდება და არ ასეულობს არავითარი დოკუმენტი იმისა, რომ ასეთი პროდუქტები არ ხდება სავაჭრო ქსელში...

მერაბ კოსტავას სახელობის ფონდი: ანგარიშს ვაბარებთ ერს?!

ქუთაისში წახვლი წინ, 1989 წლის 12 ოქტომბერს, სიკვდილის წინაღობის მერაბ კოსტავას დაწესებული ფონდი-პროექტი, რომელიც წინადადებას აქვს წარმოადგინოს...

ამჟამად ბოგდანოვიკის რაიონში ვედილობო "დუბოზორების" სახლებს; 1,5 მილიონი მანეთი გამოყვანილი ყვარლის რაიონში და...

მინისტრი საბჭოს 1990 წლის 11 მაისის დადგენილება, რომლის მიხედვითაც ქაჯახეთში პირველი რიგში სტიქიით დაზარალებულნი...

თანდომი მამაცაშვილი და დავით მუქერიამ. ამ გზით ფონდში სამანუვარი მილიონი მანეთი შემოვიდა...

უკანასკნელ ხანებში მერაბ კოსტავას სახელობის ფონდის მისამართით გავრცელდა ცილისწამებები...

ბატონო ვაჟა, თავდაპირველად ვთხოვეთ, გვიამბოთ ფონდის შექმნის იდეაზე...

მეპედავ-მემანქანე იღებენ. როგორია ფონდის ფინანსური საქმიანობის პრინციპები?

ფული არ გადარიცხონ, ხოლო ზოგიერთი ორგანიზაცია ფულს გადარიცხვას გვპირდება მხოლოდ...

გამოც, რომ დავეჩვიოთ, თანხა ხრულვად დაბარუნდეთ, მაგრამ მოგახსენებთ, ეს ჩვენი მიზნით არ მომხდარა...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

დაგანგსო სადგომიდან დღე!

ქვემო ქართლში მომხდარი ეთნოკრიზისების შემდეგ აზერბაიჯანული მოსახლეობის ერთმა ნაწილმა გამოთქვა სურვილი თავიანთ ისტორიულ სამშობლოში დაბრუნებისა...

გარდა ამისა, ფონდი კოორდირებს თუ სამეურნეო-გაერო-მედიან ორგანიზაციებს აძლევს სესხს, უწყვეს ფინანსურ და მატერიალურ დახმარებას...

სამაჩაბლოში ადგილობრივი ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად აქიანურებს აქედან წასვლის მსურველ ოსთა ამოწერას...

სამეურნეო კომპანიისათვის გამოიყო 800 ათასი მანეთი. მატერი-ალურად ვეზარებთ პატივსაცემად...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

ფონდს აქვს წესდება, რომლითაც განსაზღვრულია მისი ამოცანები, ქონება და ფინანსები, წევრთა უფლება-მოვალეობები და თვითლიკვიდაციის წესიც...

დღესათვის ფონდის მუშაობის ძირითადი პრინციპები ისეთივე დარჩა, როგორც ბატონ მერაბ კოსტავას ჰქონდა ჩაფიქრებული...

ბოგდანოვკაში მცხოვრები სომხები "დუბოზორებს" ემუქრებიან, რომ თუ ისინი სახლებს ქართველებს მიჰყავნიან, დახოცავენ ან სასო-კარს დაუწყებენ...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

ფონდს აქვს წესდება, რომლითაც განსაზღვრულია მისი ამოცანები, ქონება და ფინანსები, წევრთა უფლება-მოვალეობები და თვითლიკვიდაციის წესიც...

დღესათვის ფონდის მუშაობის ძირითადი პრინციპები ისეთივე დარჩა, როგორც ბატონ მერაბ კოსტავას ჰქონდა ჩაფიქრებული...

ბოგდანოვკაში მცხოვრები სომხები "დუბოზორებს" ემუქრებიან, რომ თუ ისინი სახლებს ქართველებს მიჰყავნიან, დახოცავენ ან სასო-კარს დაუწყებენ...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის და პატენტბროკერების ინსტიტუტი

ახალიდას მხარეთა მიღებას 1990-1991 წლებში წინადადებას წარმოადგინა: ტექნიკური უნივერსიტეტის მეტოღლიკა, პატენტბროკერობა...

მანეთია (2 წლის განმავლობაში). ლირებულების გადახდა ხდება გარდაიცვალ ორგანიზაციის მიერ, რომელმაც მისი რეკომენდაცია მსმენელს ან პირდაპირ მსმენელის მიერ...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

როგორც თქვით, ფონდში შემოწირულობებზე იკვლით, მაგრამ ხომ შეიძლება საქველმოქმედო დონორების განხილვები...

(დასასრული)

ალურმა ძალებმა უნდა იქირონ. ხალხი ჩვენი ინტელიგენცია?

ჩემი აზრით, როცა ქართული ინტელიგენციაზე ვსაუბრობთ, უნდა შეგვეხსენოთ თვით ინტელიგენციის მიხედვით სხვადასხვა ფენების დანახვა. ინტელიგენციის ერთი ნაწილისათვის, რომელიც ბიუროკრატიაში არის შეწყვეტილი, საქართველოს დამოუკიდებლობა დიდს არაფერს ნიშნავს, პირველი — მისი აწივით კიდევ ქვეყნის დღევანდელი „სტატუს კვო“. მეორე ნაწილი შედარებით პატიოსანი კია, მაგრამ ინერტული. (მოიგონეთ თეიმურაზ ბეგისთვის „ჯაყის ხიზნები“). არსებობს ინტელიგენციის მესამე ფრთა, რომელიც აქტიურად არის ჩამბული ერთგულ მოძრაობაში და ამასთან, მნიშვნელოვან როლს ასრულებს საქართველოს საზოგადოებრივ და კულტურულ ცხოვრებაში. საქმე ის არის, რომ ინტელიგენციის ეს ნაწილი ჯერჯერობით დაქსაქსულია, მაგრამ ვითარება, ალბათ, მალე გამოსწორდება. აქ მინდა ერთ გარემოებას გავუხსენო. როცა ვლადიმერ ლენინი და საერთოდ ბოლშევიკები ინტელიგენციას ლანძღავდნენ და ფიზიკურად უსწორდებოდნენ კიდევ, ისინი თავიანთ თავს მუშათა კლასის წარმომადგენლად აცხადებდნენ. მე აქ მინდა დავსვა ასეთი კითხვა: რომელი კლასის, ფენის წარმომადგენლად თვლიან თავს ისინი, რომლებსაც ასეთი ზოლი და სიტყვებით აქვთ ინტელიგენციისადმი. მათ კარგად უნდა უწყობდნენ, თუ რა დამატებითაა ერთგულ მოძრაობას ინტელიგენციის გარეშე.

არის აზრი, რომ სოციალ-დემოკრატებმა თავიანთი უსუსურობითა და უქნარობით ვერ უპატრონენ დემოკრატიულ საქართველოს, რომ დღევანდელ სოციალ-დემოკრატებს მორალური უფლება არა აქვთ პრეტენზია განაცხადონ არა თუ ხელისუფლებაზე, არამედ მოსოციურ მიმდინარეობაზეც კი...

ქართველ სოციალ-დემოკრატებს (მენშევიკებს) თავის დროზე დიდი შეცდომები მოუვიდოდათ, მაგრამ, ეს არ გვადრეგებს იმს უფლებას, ისინი ბოლშევიკებთან გავივიყვით. გულუბრყვილობა, ისტორიაში ჩაუხედაობა, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მარცხი მხლოდ სოციალ-დემოკრატებს მიეწიება. ამ დროს იყვნენ სოციალ-დემოკრატების სტრუქტურის შენარჩუნებისათვის?

დემოკრატიულ საზოგადოებაში არ შეიძლება კომპარტიის აკრძალვა, მით უმეტეს სოციალ-დემოკრატიულში.

ამ პარტიების გაუქმება-გაქრობა უნდა მოხდეს იდეური ბრძოლით და არა დეკრეტებით (დეკლარაციებით). საერთოდ, ქართველ საზოგადოებას უწყობ, არასწორი წარმოდგენა აქვს სოციალ-დემოკრატიულ მოძრაობაზე, რაც მიუტყვებელი შეცდომაა გასაღებად.

თქვენ საუბარში კომპარტია ახსენეთ. არ ვიცი, რა ჩანაფიქრი აქვს რესპუბლიკის კომპარტიას, მაგრამ, მაინც მაგონია, კარგი იქნებოდა ქართველ კომუნისტებს ლიტვის კომპარტიის ვარიანტი გაემორგებინა. სიტყვამ მოიხარა და, როგორ უყურებთ ლიტვის გადაწყვეტილებებს?

ამ კითხვას რეალურ პასუხს

ამ გვერდზე გამოქვეყნებული მასალების პონონარი გადართობისათვის სოფ. ჭუჭუბის მუნიციპალიტეტის ფონდში, ასოციაცია „აღორძინების“ ანგარიშზე 100700408 მთავმინდის რაიონის ბინსოხუბანში.

ესაუბრა ზაურ ნაშაბანი

უკადღაა!

თბილისის მუშებზე მრწველობის ტენიკუმზე 27 აგვისტომდე აგრძელებს საბუთების მიღებას დღის განუყოფილებზე — ნატურალური აბრეშუმის პირველადი და მუშავების და საფეიქრო მრწველობის საწარმოთა ტენიკური მომსახურებისა და რემონტის სპეციალიზაციაზე.

მიხვამი კომისია

დრო გასცემს, მაგრამ ჩემი აზრით, ინტელიგენცია ერთგულ კლდე და ამტკიცეს, რომ თავისუფლების ღირსნი არიან. კომუნისტის მანდატს ხელი არ შეუშლია მათთვის ასეთი განედული გადაწყვეტილება მიიღონ. ერთი სიტყვით, ლიტვის კომპარტია მორალურად და ინტელექტუალურად სხვანაირი (რასაკვირველია, დადებითი აზრით) აღმოჩნდა, ვიდრე საქართველოს ანალოგიური გაერთიანება.

საბჭოთა კავშირის უმადლესი საბჭოს სხემა მიიღო რიგი კანონპროექტები, რომლებიც არსებითად უღუდავენ მოკავშირე რესპუბლიკების სუვერენულ უფლებებს. პროგრესული საზოგადოების განსაკუთრებულ აღშფოთებას იწვევს კავშირიდან გასვლის შეკანონების შემოღება და მიღება, რომელსაც „გაუსვლელობის შეკანონება“ უწოდებს. რა ხდება, ხომ არ გადაგვეწერა მშვიდობიანი ბრძოლის ყოველგვარი იმედო?

საბჭოთა იმპერია განვირუტოვდა დასაბუთებულ და მას იურიდიული კონსტიტუცია ვერ უშვებდა. ისე, კარგი იყო აღნიშნული კანონი არ გამოსულიყო. ქსიის გადამწყვეტილებები გვაფიქრებინებს, რომ იმპერიული ძალების უპირატესობა აშკარაა.

რა ფუნქციას აკისრებდით რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს არჩევნებს და რა ტაქტიკური მიზნები უნდა ენიჭებოდა მისი შემოდგომისათვის გადატანას...

ვფიქრობ, არჩევნების ფაქტობრივად ჩაშლა დიდი შეცდომა იყო. ამით ჩვენი ბეგები რამ დავკარგეთ და ბიუროკრატის მიხედვით შესაძლებლობა ძველებურად მართონ და იბატონონ. ჩემთვის გაუგებარია, რატომ გამოეცხადა ბოიკოტი არჩევნებს. თუ არაფორმალურს (ეროვნული მოძრაობის შესვერებას) ნამდვილად სწამთ თავი ანთი ძალებისა და იმისა, რომ ქართველობის უმეტესობა მათ მხარს დაუჭერს, და, ეს დაამტკიცონ არჩევნებში გამარჯვებით. რაც შეეხება არჩევნებში მონაწილეობის თითქოსდა უზენაესს, ესეც ჩემთვის გაუგებრობას წარმოადგენს. იქნებ არც თუ შორეულ წარსულში ჩავიხედოთ და საქართველოს მონაწილეობა სახელმწიფო საბჭოთა სათათბიროში გავისხენოთ. საქართველო, როგორც ცნობილია, ერთადერთი რესპუბლიკაა, სადაც არჩევნები ჩაიშალა. ამის მიზეზს კი უნებობრობაში კი არა, არამედ სხვა მიზეზი უნდა ვხედავ...

და ბოლო კითხვაც — თქვენი აზრით ვინ უნდა ილაპარაკოს ერის სახელით?

ერის სახელით, ცხადია, შეუძლია ილაპარაკოს იმ პოლიტიკურმა ჯგუფმა ან საზოგადოებამ, რომელსაც თვითონ ერი იორჩევს მრავალპარტიულობის საფუძველზე, იმ პირობებში, რომელსაც ხალხი საყოველთაო არჩევნების გზით გამოუცხადებს ნდობას. სამწუხაროდ, ამ ბოლო ხანებში თვითმარქვია ერისკაცები მოგვიმრავლდნენ და ეს საინფორმაციო. დიდი ერისკაცობა დიდ საქმეებში, დიდ ინტელექტსა და მთლიან ზნეობაში უნდა ვლინდებოდეს. საერთოდ, როცა ყალბისა და ქეშმარიტის გარჩევას უფრო და უფრო მეტი ქართველი მოახერხებს, ეროვნულ მოძრაობას მით უფრო მეტი გაქანება ექნება.

ესაუბრა ზაურ ნაშაბანი

კა ფანკულიაიმ გაშვებული გოლის შემდეგ „იბერია“ საგარეო-საპროტორა, მაგრამ, ისეთი შთაბეჭდილება რჩებოდა, რომ თითქოს, მხოლოდ ვია გურულს სურდა გოლის გატანა (არადა, ერთი აშკარა საგოლე მომენტი მეორე ტაიმში მან ვერ გამოიყენა). დანარჩენები კი, საერთოდ, აქტიურობასაც არ იჩენდნენ (ქეცბიას და ცხადადის გარდა). ჩვენი აზრით, უარყოფითად იმოქმედა რევივილის გამოცვლამაც, რადგანაც, მეორე ტაიმში რუსთაველთა მეტად აქტიურმა ნახევარმკველებმა აშკარად დააჩვენეს მეტოქის შუა ხაზის ფეხბურთელები. ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ რუსთაველთა თამაში უფრო საინტერესო და შინაარსიანი იყო და ასე რომ, არავის არ უნდა გაუვიკრდეს მათი გამარჯვება ამ შეხვედრაში.

„იბერიის“ თამაშის შემყურე ბევრი კითხვები დაგვებადა, მთავარი კი, ალბათ, ის არის, რომ ამჟამად გუნდში ნახევარდაცვის ხაზი აშკარად მოსუსტებს. თუმცა, ეს ჩვენი სუბიექტური აზრია და „იბერიის“ გამოცდილი მწვრთნელები, რა თქმა უნდა, გარკვეულ კორექტივებს შეიტანენ მომავალ შეხვედრებში.

რაც შეეხება მსაჯობას, უნდა ითქვას, რომ ამ ძნელ და ნერვულ (განსაკუთრებით მეორე ტაიმში) მატჩში, მათ კარგად გაართვეს თავი დაკისრებულ მოვალეობას, რამაც შეხვედრის კომისარა გურამ გვენცელაძეც დაგვეთანხმდა.

სანამ გუნდების შემადგენლობებს გვაჯანობდით, არ შეიძლება არ აღინიშნოს ის არც თუ სასიამოვნო ფაქტი, რომ „იბერიის“ თამაშებს ასე ცოტა მაყურებელი ესწრება. ეს ხომ უკვე საყვარელი გუნდის ლალატს ნიშნავს. არადა, ფეხბურთელებისათვისაც ქმნილია ცარიელი ტრიბუნების წინაშე გაბოვლა. თუ ორი ძლიერი გუნდის შეხვედრას მაყურებელთა ასეთი მცირერიცხოვანი აღდგობა ესწრება, მაშინ სხვა თამაშებზე როგორღა იქნება?

„იბერიის“ ხაზოვანი, მკაფიო, მკაცრი, ცხადია, ჯიშვარანი, რევივილი (ჯამარაული), ქეცბაია, ჩიქოვანი, კაპარავა (უნილაშვილი), გურული, გოგინაშვილი (შონია).

„ბორჯომი“: ქორიძე, ფირცხალავა, ავაქიანი, კუდინოვი, ქანარაშვილი, აფციაური, ტ. კახანაძე, კილახონია, ა. კახანაძე, ფანცულაია (დამირიშვილი), მიქაშვიდი.

ბიბა ტახაშვილი.

ტურის სხვა შეხვედრები ასე დამთავრდა: „ოდიში“ — 2:2; „ქუთაისი“ — „შეგარდენი-1906“ 3:1; „ლიახვი“ — „გურიის“ 1:5; „ბათუმი“ — „ლია“ 4:2; „ხანავარდო“ — „ამირანი“ 1:1; „კოლხეთი-1918“ — „მზური“ 4:1; „ივერია“ — „ხამგურალი“ 1:2.

საქართველოს სსრ-ის მთავრობის დასავლეთი აზიის საქველმოქმედო ასოციაცია „აღორძინება“

ზურბს ნუ შევაქცევთ...

მეორე წრის მეორე ტურის ცენტრალური მატჩი თბილისის ეროვნულ სტადიონზე გაიმართა, სადაც გათამაშების ერთობრივული ლიდერი ადგილობრივი „იბერია“ ასევე ლიდერთა ჯგუფის წარმომადგენელს რუსთაველს „გორდას“ ხვდებოდა.

ორვე გუნდი ხანგრძლივი შესვენების შემდეგ, წარსდა გულშემატკივრების წინაშე და ამიტომ, საინტერესო იყო, გაგვეგო, თუ რა ცვლილებები მოხდა ორივე გუნდის შემადგენლობაში. თბილისის „იბერიაში“ ორი ახალბედაა — 25 წლის თავდამსხმელი ემზარ შონია (ადრე იცავდა თბილისის ფიზკულტურის ინსტიტუტის ღირსებას) და 20 წლის მცველი ვიქტორია (ვიათურის „მალაროელი“).

რაც შეეხება რუსთაველს „გორდას“, აქ ცვლილებები მეტად შესამჩნეველი მოხდა. გუნდიდან წავიდნენ ჯამა წიკლაური (ქუთაისის „ქუთაისში“), ალან კულუმბეგოვი (ბათუმის „ბათუმში“) და ნუგზარ ლობჯინიძე (თბილისის „კრწანისში“). სამაგიეროდ, ორწლიანი შესვენების შემდეგ ქუთაისიდან გუნდს დაუბრუნდა მეტად პერსპექტიული მეკარე, 22 წლის მამუკა ქორიძე, ორი ახალგაზრდა ფეხბურთელი მიიღეს თავდასხმის ხაზშიც — 18 წლის ანა ბერიძე (ბორჯომის „თორიანს“) და ადგილობრივი საფეხბურთო სკოლის აღზრდილი, 15 (!) წლის კახაბერ ალადაშვილი. თუმცა, ამ ყველა ზემოთდასახელებული ფეხბურთელიდან მხოლოდ მამუკა ქორიძემ ითამაშა მთელი მატჩის განმავლობაში. მატჩში, რომელიც, როგორც ვთქვით, ტურის ცენტრალურ შეხვედრად ითვლებოდა, მაგრამ სამწუხაროდ, სტადიონზე მოსული ის მცირერიცხოვანი გულშემატკივარი უფრო

მეტს მოელოდა. ისე, წინდაწინ უნდა ითქვას, რომ „გორდას“ გამარჯვება სავსებით კანონზომიერი გახლდათ. მთელი პირველი ტაიმის განმავლობაში სახეფათო მომენტები მათ უფრო მეტი ჰქონდათ, ვიდრე გამოცდილი მასპინძლებს. ეს მომენტებიც უმთავრესად რუსთაველთა მეტად აქტიური ნახევარმკველების მიერ შორი მანძილიდან მეტოქის კარის დაღმქვრაში გამოიხატებოდა. ამაში ყველაზე ძალიან ვია კილახონია და განსაკუთრებით, მამუკა ფანცულაია გამოიჩინდნენ, თუმცა ყველა ამ შემთხვევაში ზაურ ხაპოვი მოწოდების მიმართულებით იდგა.

მთელი პირველი ტაიმი მთლიანობაში თანაბრად წარიმართა და აშკარა უპირატესობას ვერც ერთმა გუნდმა ვერ მიიღწია, თუმცა, აშკარად იგრძნობოდა, რომ „იბერია“ დალოლილი გამოიყურებოდა. არადა, „იბერიის“ ფეხბურთელებმა პირველ ტაიმში სამი მომენტი შექმნეს მეტოქის კართან და სამივე აშკარა საგოლე ვახლდით, მაგრამ, გოგინაშვილის, რევივილისა და გურულის დარტყმები უზუსტო აღმოჩნდა.

მეორე ტაიმი იმით დაიწყო, რომ რუსთაველთა კაპიტანმა ავთანდილ კახანაძემ ოსტატურად მოატყუა მარცხენა ფრთაზე ორი მეტოქე და ასევე ოსტატურად ბურთი მეკარისაგან მარცხენა მალა კუთხეში გავაგნა, მაგრამ არაზუსტად...

რამდენიმე წუთის შემდეგ კი რუსთაველთა ერთადერთმა და მეტად აქტიურმა თავდასხმელმა ვასილ მიქაშვიძემ მარცხენა ფრთაზე მიიღო ბურთი, შევიდა საჯარიმოში და... პენალტიც დაიმახურა, რომელიც ძალზედ მშვიდად და ზუსტად შეასრულა მამუ-

კიდევ ერთი ეროვნული გაზეთი

გამოვიდა სრულიად საქართველოს დათ აღმშენებლის საქველმოქმედო საზოგადოების გაზეთი

თის — „შარავანდის“ პირველი ნომერი, რომლის პირველ გვერდზე დაბეჭდილია საქართველოს ძლევადასილი მეფის — დავით აღმაშენებლის საყოველთაოდ ცნობილი ფრესკა — ტაძრის მამკეტითა და დიდებულების შარავანდით. ბოლო გვერდზე კი გელათის ტაძრის ფოტოა.

გაზეთის პირველ ნომერში, როგორც ჩანს, შეგნებულად არის დაბეჭდილი ისტორიული ფოტოები და მასალები. ასევე შეგნებულად იხსნება გაზეთი დავით აღმაშენებლის საზოგადოების მცირე ისტორიული ექსკურსით. ამ საზოგადოებას წელს, მაისში შეუსრულდა ოციეტიწლიანი არსებობის ერთი წელი, თუმცა იგი უკვე კარგა ხანია ფუნქციონირებს და ამ ხნის მანძილზე მუშაობდა ნარიყალას ისტორიულ დედა-ციხის ადგენაზე, რომლის ჩანახატიც გაზეთის მეორე გვერდზეა დაბეჭდილი.

გაზეთი საზოგადოების საქმიან-

ობის ამსახველი მასალების გარდა ბეჭდავს სხვა საინტერესო ფაქტებსაც ჩვენი ერის ისტორიდან. მაგალითად, წერილები 1956 წლის 9 მარტისა თუ 1989 წლის 9 აპრილის ტრაგედიაზე, აფხაზეთში მომხდარი მძათაშორის სისხლისღვრაზე; ფიქრობთ, მკითხველს აღაშფოთებს ლავრენცის ნაქრძალის მიმდებარე ტერიტორიაზე სამხედრო სასროლეთის არსებობის ფაქტი, გულდაუთელი ოზგანის კიდევე ერთი ანტიქართული აქცია და ა. შ.

„შარავანდის“ პირველივე ნომერი იმდენ გვაძლევს, რომ ჩვენს პრესას კიდევ ერთი ურზე გულშემატკივარი გაზეთი შეემატა, რომლის შექმნაც ჯერჯერობით მხოლოდ „სოიუსპეჩიატის“ ჯიხურებში შეგიძლიათ 50 კაპიკად, მომავალში კი ვიმედოვნებთ, რომ მას ხელისმომწერნიც გამოუჩნდებიან.

„შარავანდის“ რედაქტორია ცნობილი მწერალი გურამ ფანჯიკიძე.

საკუთარი ინფორმაცია

სალომარია ქვერთლი

Общественно - политическая молодежная газета «Ахалгазда Иверელი»

ტელეფონები: მიხალბე — 98-97-81; პასუხისმგებელი მდივანი — 98-81-58; წერილების განყოფილება — 98-00-49.

გაზეთი გავრცელების კვირის საგზაო საშუალებით, სომხეთში, შავათს. რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს უკან არ უბრუნდება.

საქართველოს კ. ც. -ის სტამბა 380098, თბილისი-28, გ. კოსტავას ქ. № 14, იბეჭდება ოფსეტური წებით ხაგაზეთო კორპუსში, სომხეთის № 29 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15. Наш индекс 66400

რედაქტორის მოადგილე ვიკტორ ბოგანი

რედაქციის მისამართი ქ. თბილისი — 380098 გ. კოსტავას ქ. № 14.